

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671 XXX נ' XXX ואח'

בפני כב' השופטת שושנה ברגר, שופטת בכירה

התובע: XXX ת.ז XXX

נגד

הנתבעים: 1. XXX ת.ז XXX
2. XXX, עו"ד ת.ז XXX
ע"י ב"כ עו"ד דרור ארנון

1

2

פסק דין

3

4

ראשית דבר:

5

6

בפני תביעה לביטול הסכמים שהוגשה על ידי מר XXX (להלן: "התובע" או "XXX") כנגד אשתו לשעבר, הגב' XXX (להלן: "הנתבעת" או "XXX") ואחיה, עו"ד XXX (להלן: "הנתבע" או "XXX") - שניהם ייקראו להלן ביחד: "הנתבעים".

8

9

10

רקע רלבנטי:

11

12

1. התובע והנתבעת החלו את חייהם המשותפים בשנת 1992. לתובע 3 ילדים מנישואיו הראשונים ולנתבעת 4 ילדים מנישואיה הראשונים (כולם בגירים).

13

14

15

2. ביום 14.1.93 חתמו התובע והנתבעת על הסכם ממון (להלן: "הסכם הממון הראשון") - ראו: נספח "א" לת/6.

16

17

18

3. בחודש 4/93 נישאו התובע והנתבעת בנישואין אזרחיים בקפריסין.

19

20

4. בשנת 1994 רכשו התובע והנתבעת דירה ברחוב XXX ב-XXX (להלן: "הדירה ב-XXX" או "הדירה"). בתחילה הדירה נרכשה על ידי הנתבעת, התובע ופלוני, בעלה הראשון של הנתבעת ואבי 4 ילדיה (להלן: "פלוני"). התובע, הנתבעת ופלוני חתמו על הסכם שיתוף מיום 10.11.94 (נספח "ב" לת/6), לפיו במקרה של פירוד הדירה תימכר כאשר התמורה לאחר ניכוי כל החובות המשותפים והוצאות המכירה, תחולק בין השותפים בהתאם לזכויותיו בדירה, דהיינו: 36% לפלוני, 32% לנתבעת ו-32% לתובע. בהמשך, ביום 9.7.06 נחתם הסכם (נספח "ב" לכתב ההגנה המתוקן מיום 21.10.14) במסגרתו רכשו התובע והנתבעת את חלקו של פלוני בדירה תמורת סך של 90,000 דולר.

26

27

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671-XXX נ' XXX ואח'

5. בשנת 1999, לאחר פרישתו לגמלאות מעבודתו בXXX, הקים התובע עסק בתחום XXX, אשר נוהל במסגרת עוסק מורשה על שמו (להלן: "העסק") וכן באמצעות החברות: "XXX בע"מ", "XXX בע"מ" ו"XXX ה' בע"מ". להלן: "החברות" (ראו פסקה שכותרתה: "גרסת החייב להסתבכותו הכלכלית" בסעיף 8 לחו"ד המנהל המיוחד במסגרת הליך הפש"ר בעניינו של התובע, כפי שיפורט להלן: נספח כח' לת/7).
6. ביום 3.6.07 חתמו התובע והנתבעת על מספר הסכמים, אותם עתר התובע לבטל במסגרת התובענה (המתוקנת) דנא:
- א. תוספת שניה להסכם הממון מיום 14.1.93 (נספח "כ" לכתב התביעה המתוקן מיום 29.11.12) - במסגרתו הוסכם על רכישת חלקו של התובע בדירה על ידי הנתבעת במימונו של אביה של הנתבעת (אשר נפטר בשנת 2015) XXX (להלן: "המנוח XXX"), כאשר הדירה תירשם בנאמנות על שם הנתבע. על פי ההסכם, ברגע שיושלם הליך רכישת הדירה על ידי הנתבעת, יהפוך התובע לבר רשות בדירה. הוסכם כי הנתבעת תהיה רשאית לבטל את הרשות של התובע לגור בדירה בכל עת בהתראה של 30 יום. עוד הוסכם שהתובע לבדו יהיה אחראי לסילוק חובותיו שנצברו ערב החתימה על ההסכם, וכן לסילוק חוב של 42,000 ₪ הרשום ע"ש התובע והנתבעת בבנק XXX. כן הוסכם כי התובע יהיה אחראי להשגת שחרורה של הנתבעת מערבות לחוב בסך 100,000 ₪ לחברת XXX. בנוסף, הנתבעת תהיה אחראית לסילוק חובותיה שנצברו ערב החתימה על ההסכם - להלן: "התוספת להסכם".
- ב. חוזה בין התובע והנתבעת כמוכרים לנתבעת (נספח "כא" לכתב התביעה המתוקן מיום 29.11.12) - חוזה המסדיר את העברת הזכויות בדירה בXXX מהתובע והנתבעת לנתבע.
- ג. נספח א' לחוזה המכר (נספח "כב" לכתב התביעה המתוקן מיום 29.11.12) - לפיו הנתבעת רוכש את הדירה בXXX כנאמן עבור הנתבעת.
- ד. נספח ב' לחוזה המכר (נספח "כג" לכתב התביעה המתוקן מיום 29.11.12) - הסכם נאמנות שהצדדים לו הם הנתבעת והנתבע. במסגרת הסכם זה מצהירה הנתבעת כי ידוע לה שסכום של מיליון ₪ מהסכום ששימש לרכישת הדירה בXXX בא ממקורותיו של המנוח XXX אשר מעוניין להעניק את הסכום הזה לנתבעת במתנה מותנית. אחד התנאים הוא רישום הדירה על שם הנתבעת כדי להגן על הדירה מפני נושים אפשריים של הנתבעת. תנאי נוסף הוא חתימתו של התובע או כל אדם אחר שיחיה בדירה עם הנתבעת כבן זוג, על הסכם ממון לפיו מעמדו בדירה הוא של בר רשות בלבד.
- ה. חוזה הלוואה (נספח "כד" לכתב התביעה המתוקן מיום 29.11.12) - במסגרתו הלוו הנתבע ואחיו XXX, לנתבעת 30,000 דולר לשם מימון רכישת הדירה בXXX.
- להלן ייקראו כולם ביחד: "ההסכמים".
7. ביום 6.6.07 הגישו התובע והנתבעת בקשה לאישור התוספת להסכם (תמ"ש 07/16670).

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671 XXX נ' XXX ואח'

8. ביום 26.6.07 התקיים דיון בפניי בנוכחות התובע, הנתבעת, ועו"ד XXX, במהלכו התוספת להסכם אושרה וקיבלה תוקף של פסק דין (תמ"ש 16670/07).

9. ביום 26.6.08 התגרשו התובע והנתבעת.

סקירה דיונית של ההליך דנן:

10. ביום 23.8.07 הוגשה התובענה לראשונה. ביום 5.9.07 הוגש כתב הגנה.

11. ההליכים דנן עוכבו בשל הליכי הפשי"ר שהחלו בבית המשפט המחוזי ב-XXX בעניינו של התובע (פשי"ר XXX) כאשר ביום 18.5.09 ניתן צו כינוס לנכסיו של התובע (ראו: נספח "א" לבקשת הנתבעים מיום 24.11.09). ביום 14.3.10 הוכרז התובע כפושט רגל ועו"ד XXX מונה כנאמן על נכסיו (ראו: נספח א' לת/6).

12. ביום 10.1.10 הגיש התובע בקשה לבית המשפט המחוזי בהליך פשיטת רגל לאשר לו לנהל את ההליך דנן (ראו הודעת המנהל המיוחד שמונה על נכסיו של התובע, עו"ד XXX, מיום 11.3.10). בהמשך, הוגשו בקשות להארכת המועד לצורך קבלת החלטת בית המשפט המחוזי, בקשות להן נעתי (ראו: הודעת התובע מיום 2.2.10 והחלטתי להארכת המועד מיום 8.2.10, הודעת התובע מיום 10.5.10 והחלטתי להארכת המועד מאותו היום, הודעת התובע מיום 5.10.10 והחלטתי מיום 7.10.10, הודעת התובע מיום 22.2.11 והחלטתי מאותו היום, הודעת התובע מיום 15.6.11 והחלטתי מאותו היום).

13. בית המשפט המחוזי התנה את המשך קיומו של ההליך בכך שיהיה ערב להוצאות ההליך. תחילה העמיד התובע את ערבותה של גרושתו, הגב' XXX (ראו: הודעת התובע מיום 31.8.11) אך לאחר מכן הודיע בנק XXX על הסכמתו לערוב להוצאות (ראו הודעת התובע מיום 31.10.11).

14. בהמשך ההליך דנן עוכב עד לקבלת החלטת בית המשפט המחוזי, אשר ניתנה ביום 9.5.12 (החלטה צורפה להודעת התובע מיום 17.6.12). על פי החלטה, ניתן היתר לתובע לנהל את ההליך דנן, בכפוף לצירופו של בנק XXX לתובענה כתובע מייצג.

15. בהחלטתי מיום 8.7.12 הוריתי על הגשת כתבי טענות מתוקנים (אשר ניתנה בהמשך להחלטת כבי בית המשפט המחוזי מיום 9.5.12). ביום 29.11.12 הוגש כתב תביעה מתוקן. בעקבות כך, ולאור הודעת ב"כ בנק XXX מיום 12.2.12 על רצון הבנק לבטל הערבות (צורפה לתיק ביום 18.2.13) בהחלטתו מיום 19.2.13 בית המשפט המחוזי השהה את ההיתר לנהל את ההליך דנן (החלטה צורפה להודעת התובע מיום 20.2.13).

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671-XXX נ' XXX ואח'

16. ביום 23.4.13 ניתנה החלטת בית המשפט המחוזי במסגרת תיק הפש"ר (צורפה להודעת הנתבעים מיום 23.4.13) לפיה נקבע כי יש מקום להכריע תחילה בשאלת קביעת הערבות והבקשה לפטור מאגרה ורק לאחר מכן, יש לדון בעניינים המהותיים הנוגעים להליך. בין לבין, קיבל התובע צו הפטר מותנה בהחלטת בית המשפט המחוזי מיום 13.11.13 (צורפה לבקשת התובע מיום 22.1.14). בהחלטתי מיום 27.1.14 קצבתי מועדים להגשת טיעוני הצדדים בהתייחס לבקשה לתיקון כתב התביעה, אשר תוגש לאחר מתן צו הפטר חלוט.
17. ביום 31.3.14 ניתן לתובע צו הפטר חלוט (נספח א' 4 לת/6). ביום 3.7.14 ניתנה החלטתי לפיה התרתי לתובע לתקן את כתב תביעתו על פי נוסח כתב התביעה המתוקן אשר צורף לבקשתו מיום 24.4.14. כתב הגנה מתוקן הוגש ביום 21.10.14.
18. ביום 23.7.15 ניתנה החלטתי לפיה בהמשך להחלטת כב' הרשם הבכיר (כתוארו דאז) ניר זיתוני מיום 4.2.15 אשר אושרה על ידי ערכאת הערעור ביום 10.3.15 (במסגרת רמ"ש 15-03-17170), על התובע לפעול כפי האמור בסעיף 39 להחלטה הנ"ל ולשערך את רכיבי כתב התביעה, כספית- נזיקית נכון למועד הגשתה, וכן לציין בכותרת התביעה את סכומה, כל זאת תוך 45 יום. ביום 22.3.16 הגיש התובע מסמך שכותרתו "שיערוך סעיפי כתב התביעה", וביום 28.3.16 הגיש התובע כתב תביעה משוערך.
19. תצהיר עדות ראשית מטעם התובע הוגש ביום 6.10.16 (ת/6). בנוסף הוגשו תצהירים נוספים מטעמו לפי הפירוט כדלקמן:
- א. תצהיר מטעם אחיו של התובע, מר XXX, מיום 25.1.17 (ת/1).
- ב. תצהירו של מר XXX (בנו של התובע) אינו נושא תאריך (ת/2).
- ג. תצהירו של מר XXX (אחיו של התובע) מיום 29.9.16 (ת/3).
20. תצהירי עדות ראשית מטעם הנתבעים הוגשו ביום 12.1.17 (נ/2 - תצהירו של הנתבע, נ/3 - תצהירה של הנתבעת).
21. דיונים בתיק התקיימו במועדים כדלקמן: 23.3.08, 27.1.14, 13.11.14, 28.3.16.
22. ישיבות ההוכחות התקיימו במועדים כדלקמן:
- ביום 31.1.17 התקיימה ישיבת הוכחות במהלכה נחקרו מר XXX (אחיו של התובע), ומר XXX (בנו של התובע מנישואיו הראשונים).
- ביום 26.4.17 התקיימה ישיבת הוכחות במהלכה נחקרו מר XXX (אחיו של התובע) והתובע.
- ביום 2.7.17 התקיימה ישיבת הוכחות במהלכה נמשכה חקירתו של התובע.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671-XXX נ' XXX ואח'

- 1 - ביום 24.12.17 התקיימה ישיבת הוכחות במהלכה נחקרו רואה החשבון מר XXX, רואה
2 החשבון ועו"ד מר XXX, וכן נמשכה חקירתו של התובע.
3 - ביום 25.1.18 התקיימה ישיבת הוכחות במהלכה נמשכה חקירתו של התובע.
4 - ביום 15.4.18 התקיימה ישיבת הוכחות במהלכה נחקרו הנתבעים.
5 בסיום הישיבה, קצבתי מועדים להגשת סיכומים.
6
7 23. משהוגשו סיכומים הצדדים, ניתן כעת פסק הדין.
8

- 9 24. בית המשפט מצר על העיכוב במתן פסק הדין, אשר נבע הן מפאת העומס הרב המוטל על בית
10 המשפט, והן מפאת היקף התיק עב הכרס.
11

על המדוכה:

- 12
13
14 25. כאמור, התובע עתר בתביעתו להורות על ביטולם של ההסכמים. בדיון מיום 25.1.18 הוא הצהיר
15 כי הוא מוותר על הסעד של ביטול הסכם ההלוואה בין הנתבעת לאחיה, כדבריו (בעמ' 154 בשורות
16 4-9):
17 "ש. ודבר שלישי לבטל את הסכם ההלוואה בין הנתבעת לבין האחים שלה XXX והנתבע. נכון?
18 ת. לא.
19 ש. איך אתה יכול לבטל את ההסכם בין הנתבעת לאחים שלה למשל? אתה צד להסכם הזה?
20 ת. אני טוען שיש כאן מצגת שווא למראית עין שצריך לבטל אותה.
21 ש. אתה טוען שהם לא הלוו לה כסף? מה מראית עין בהסכם הלוואה?
22 ת. הסכם הלוואה בין הנתבעת לאחיה לא מעניין אותי.
23 ש. אתה מוותר על הסעד הזה?
24 ת. כן".

- 25
26 26. לפיכך, פסק הדין יתייחס לעתירות התובע לביטול ההסכמים, למעט חוזה ההלוואה.
27

- 28 27. התובע מבסס את תביעתו על העילות כדלקמן:
29 א. חוסר תום לב והפרת הוראות סעיפים 12, 39 ו-61 לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973
30 (להלן: "חוק החוזים").
31 ב. הטעייה.
32 ג. טעות.
33 ד. תרמית ומצג שווא.
34 ה. עושק.
35 ו. חוזה למראית עין.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671 XXX נ' XXX ואח'

ז. כפייה.

ח. חוזה הנוגד את תקנת הציבור.

א. אודן להלן האם עמד התובע בנטל להוכיח קיומה של עילה חוזית לביטול של ההסכמים, אולם תחילה אעמוד על ההלכה הנוגעת למעמדו המיוחד של הסכם שאושר וקיבל תוקף של פסק דין.

מעמדו של הסכם שאושר וקיבל תוקף של פסק דין:

28. כידוע, פסק דין המאשר הסכם ממזג בתוכו תכונות של שני רכיבים :

א. החלק ההסכמי- ההסכם שבין בעלי הדין.

ב. החלק השיפוטי- אשר נותן להסכם תוקף של פסק דין.

ראו: ע"א 3960/05 עו"ד נפתלי נשר נ' שיבלי ראיץ בן פאיז [פורסם בבנו] (26.12.05), רע"א 4976/00 בית הפסנתר נ' דליה מור ואח', פ"ד נו(1), 577.

29. בשל כך, נפסק כי: "...המבקש לתקוף פסק דין המאשר הסכמה בין הצדדים צריך לבחור באחד משני מסלולים אפשריים; תקיפת החלק "ההסכמי" או תקיפת החלק "השיפוטי"... כאשר צד להסכם, מנסה לבטל את פסק הדין, מחמת פגם הקשור להסכם עצמו כמו, טעות, הטעיה או חוקיות, הפרה, או שינוי מהותי בנסיבות הפן "ההסכמי" מאפשר לו להגיש תביעה חדשה פעילתה, הפגם שנתגלה בהסכם ע"י הגשת תביעה כזו, ממילא מתבקש ביטול פסק הדין. לעומת זאת, כאשר צד להסכם מבקש לבטל את ההסכם מההיבט "השיפוטי" (הינו הליך האישור שניתן להסכם ע"י השופט) פתוחה בפניו הדרך לנקוט הליכי ערעור רגילים, וביטול ההסכם שנפל בו פגם בחלק "השיפוטי" – ייעשה אך ורק בהליכי ערעור (ראו: תמ"ש (ת"א) 16-03-12542 כ.ד נ' ג.א.ד [פורסם בבנו] (7.10.18)).

30. הלכה מושרשת היא כי בהעדר טעם מיוחד לא תתקבלנה טענות כנגד הסכמים שקיבלו תוקף של פסק דין בכלל, וזאת בשל המשקל הניכר שיש ליחס לערך בדבר סופיותן של פשרות. לא בנקל ניתן לטעון לבטלותם. יפים לעניין זה דברי כב' השופט אור בע"א 2495/95 הדס בן לולו נ' אטראש אליאס ואח', פ"ד נא(1), 577 בעמ' 594-595: "בשל כך נקבע בהסכמי פשרה... כי יש בהם הסדר סופי ומוחלט של הסכסוך בין הצדדים. קביעה כזו משקפת את ציפיותיהם של הצדדים להסכמי פשרה... יש בכך כדי להצביע על הצורך בקיומם של טעמים כבדי משקל אשר יצדיקו את המסקנה כי דין ההסכם להתבטל".

31. אמור מעתה, התחייבויות אליהן באו הצדדים מתוך פשרה והסכמה ביניהם לא בנקל יבוטלו וישונו (דברי כב' הש' צ' ויצמן בתמ"ש (כ"ס) 3351/07 מ.ג. נ' מ.ש. [פורסם בבנו] (8.3.09) בפסקה 15 לפסק הדין).

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671 XXX נ' XXX ואח'

- 1
2 32. משנה תוקף יש להסכם ממון בין בני זוג. המחוקק נתן לו מעמד מיוחד, וכדי להיווכח ברצינות
3 שייחס לו המחוקק, נדרשו דרישות צורניות לא רק לחתימתו, אלא גם לאישור כתנאי לתקפותו
4 (סעיף 2 (א) ו-1 (ב) לחוק יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג-1973). האישור על פי חוק זה נועד להבטיח
5 את גמירות דעתם של הצדדים ולוודא כי ההסכם נערך מתוך רצון חופשי, ללא לחץ או כפייה או
6 השפעה בלתי הוגנת ולאחר שבית המשפט ווידא כי הצדדים הבינו בדיוק את משמעות ההסכם
7 ותוצאותיו האפשריות (ראו: ע"א 487/87 אבידור נ' אבידור פ"ד מב(3), 499, ע"א 4/80 מונק נ'
8 מונק פד"י ל"ו (421, 428), בר"ע 359/85 קוד נ' קוד פד"י ל"ט (421). יפים לענייננו דבריה של כבי
9 השופטת מ' בן פורת בר"ע 359/85 קוד נ' קוד, פ"ד לט(3), 421: "ספק בליבי, אם לאחר קבלת
10 אישור להסכם ממון בין בני זוג במעמד של שופט, דיין או עורך נישואין (בלי שערערו על פגם שנפל
11 בהליך האישור), יכול בן זוג להישמע בטענה, שכרת את ההסכם, בניגוד להצהרתו, מרצונו הטוב
12 והחופשי. אם נגרוס אחרת תתרוקן לכאורה מתוכנה הדרישה לאישור כזה, הבא לפי עצם טיבו
13 וטבעו להבטיח, שבני הזוג יבינו הבן היטב את תוכן ההסכם ויסכימו לו מרצון".
14
15 33. ראויים לציון לענייננו דברי כבי' השופטת קראוס בתמ"ש (כ"ס) 28977/02 פלונית נ' פלוני [פורסם
16 בנבו] (27.10.09): "ביהמ"ש אינו אמור לשמש אפטרופוס לאנשים בגירים ולהחלטותיהם, אשר
17 היו צריכים לשקול את שיקוליהם ולבדוק את יכולותיהם הכלכליות טרם כניסתם להתחייבות.
18 ביהמ"ש לא ישחררם מהתחייבות לא כדאית בדיעבד, שהרי טעות בכדאיות עסקה אינה עילה
19 לביטול הסכם. שאם לא כן, ייטען שבית משפט נקט בגישה פטרנליסטית. משקיבלה האשה
20 החלטה לחתום על ההסכם ומשהתרשמתי כי התובעת חתמה על ההסכם מרצונה החופשי, יש
21 לכבד הסכם זה. מדיניות שיפוטית ראויה תומכת בכיבוד הסכמים שנערכו בין צדדים, על אחרת
22 כמה וכמה שנערכו בכתב וביתר שאת משאשורו וקיבלו תוקף של פסק דין ע"י בית משפט לאחר
23 שבית משפט השתכנע בהבנתם, הסכמתם ורצונם של הצדדים. אם לא נלך בדרך זו, תיגרם בוקה
24 ומבולקה ואנדרלמוסיה. היציבות המשפטית תיפגם, צדדים שעורכים הסכמים (הטעות במקור-
25 ש.ב.) ומשיגים הישגים לא יוכלו להיות בטוחים שההישגים יעמדו בעינם – לא יוכלו להתנהל על
26 פי ההסכם".
27
28 34. ראו גם: דברי כבי' השופטת סיוון, בתמ"ש (ת"א) 4912/07 ה.א. נ' ה.א [פורסם בנבו] (31.12.12):
29 "מסכימה אני עם גישת הפסיקה וכפי שצוטטה מעלה, כי המדיניות המשפטית הנכונה, על מנת
30 לחזק עקרונות כגון ודאות והסתמכות, הינה כי יש לבטל הסכמים במשורה. על אחרת כמה וכמה
31 כאשר בהסכם ממון בין בני זוג עסקינן, אשר נערך לאחר הליך גישור ארוך למדי והכולל אישור
32 ההסכם במעמד בית המשפט - אזי יש ליתן יד לביטול ההסכם אך ורק בנסיבות קיצוניות
33 וחמורות במיוחד ולמלא בדווקנות אחר הוראות החוק והפסיקה באשר לעילות הביטול...".
34
35 35. אמור מעתה, על המבקש לבטל הסכם אשר אושר על ידי בית המשפט וקיבל תוקף של פסק דין
36 לעמוד בנטל ראיה גבוה במיוחד.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671 XXX נ' XXX ואח'

- 1
2 36. ואולם, הגם שבית המשפט אישר את הסכם הממון בין הצדדים ואף נתן לו תוקף של פס"ד, אין
3 ההסכם חסין באופן מוחלט מפני ביטולו, ואין בכך כדי למנוע מאחד המתקשרים בהסכם לטעון
4 לפגם בכריתתו בהתאם לעילות המנויות בחוק החוזים, אם נפל פגם מהותי בעת כריתתו (ראו:
5 בע"מ (ת"א) 1277/07 פלונית נ' פלוני [פורסם בנבו] (18.8.2009) בעמוד 20).
- 6
7 37. יחד עם זאת, נקבע בפסיקה שצד המבקש לבטל הסכם ממון שאושר וקיבל תוקף של פסק דין, בשל
8 פגם בכריתתו, נדרש לעמוד בנטל ראייה כבד במיוחד (ראו: ע"א 2495/99 הדס בן לולו נ' אטראש,
9 פ"ד נא (1) 577).
- 10
11 38. על בית המשפט לעשות שימוש זהיר בסמכותו זו ולהשתכנע שקיימים טעמים כבדי משקל
12 המצדיקים הביטול (ראו: ע"א 11750/05 שמר נ' בנק הפועלים בע"מ [פורסם בנבו] (15/11/2007),
13 עמ"ש 11337-06-10 פלוני נ' פלונית [פורסם בנבו] (29.4.12), בע"מ 1277/07 פלונית נ' פלוני [פורסם
14 בנבו] (18.8.09)). על כך נאמר מפי כב' השופטת חיות בע"א 11750/05 שמר נ' בנק הפועלים [פורסם
15 בנבו] (15.11.07) כי: **"...אף שניתן לבטל הסכם פשרה שקיבל תוקף של פסק דין אם נפל פגם
16 בכריתתו, על בית המשפט לנהוג משנה זהירות בעניין זה ולהשתכנע כי קיימים טעמים כבדי
17 משקל המצדיקים את הביטול...אכן, גישה אחרת, גמישה יותר, שתאפשר ביטול הסכם פשרה
18 כל אימת שמי מן הצדדים יסבור בדיעבד שהפשרה לא הייתה מוצלחת או כדאית מבחינתו, אינה
19 מתיישבת עם דיני החוזים הכלליים לפיהם טעות בכדאיות העיסקה איננה עולה כדי פגם
20 בכריתת החוזה ואינה מזכה את הצד שטעה בביטולו..."**
- 21
22 39. כידוע, הנטל הכבד להוכיח את התקיימות העילות החוזיות לביטול ההסכם מוטל על הטוען
23 להתקיימותן.
- 24
25 40. בענייננו, כאמור, התובע "תוקף" את התוספת להסכם, לא בחלק השיפוטי, אלא בחלק ההסכמי
26 שלה. על כן, אבחן להלן, **בזהירות יתרה** (כאשר ברקע עומדת ההלכה הנוגעת למעמדו של הסכם
27 ממון שאושר וקיבל תוקף של פסק דין, כפי שנסקרה לעיל) אחת לאחת את עילות הביטול הנטענות
28 על ידי התובע.

הטענה בדבר הטעייה:

- 31
32 41. לטענת התובע, פסטיבל "XXX" שהפיקו הצדדים נחל כישלון חרוץ בסוף 5/07 והצדדים נותרו עם
33 חובות של למעלה ממיליון וחצי שקלים. בשלב זה החלו הצדדים לריב ולהתעמת בשל המצב
34 הכלכלי הקשה אליו נקלעו, שכן ספקים, בנקים וגורמים נוספים החלו לרדוף אחריהם ולדרוש
35 החזר כספים. הנתבעים הפעילו מכבש לחצים על התובע לפטור את הנתבעת מכל אחריות ולהוציא
36 אותה ממעגל האחריות הכספים לחובות. הנתבעת התנתה את המשך החיים המשותפים עם התובע

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671 XXX נ' XXX ואח'

- 1 בכך שייקח על עצמו את חובותיה שלה, שאם לא כן הם ייפרדו. התובע באהבתו הרבה לנתבעת
2 ביקש להסיר את איומי הנתבעת ורצה להמשיך ולהיות בן זוגה ובשל כך חתם על ההסכמים (סעיף
3 7 לכתב התביעה המתוקן מיום 29.11.12). לטענתו, חתם על ההסכמים כולם מבלי שקרא אותם,
4 וזאת בהתבסס על המצג שהוצג בפניו על ידי הנתבעים. הובטח לתובע על ידי הנתבעים כי לאחר
5 שיחתום על ההסכמים יישמר חלקו בבית, הוא יכול לסמוך עליהם והם לא יעשו דבר לפגוע בו.
6 חתימת התובע נעשתה מתוך אמונה שלמה בנתבעים אשר הבהירו לו שזה הדבר הנכון ביותר
7 לעשותו. הנתבע הדגיש בפני התובע כי הוא מייצג גם אותו ודואג לאינטרסים שלו כאשר חובתו
8 כלפיו נובעת הן מהיותו עורך דין והן מהיותו גיס ובן משפחה (סעיף 8 לכתב התביעה המתוקן מיום
9 29.11.12).
- 10
- 11 42. טענה של הטעיה נשענת על סעיף 15 לחוק החוזים, אשר זו לשונו: **"מי שהתקשר בחוזה עקב**
12 **טעות שהיא תוצאת הטעיה שהטעהו הצד השני או אחר מטעמו, רשאי לבטל את החוזה; לענין**
13 **זה, "הטעיה" - לרבות אי-גילויין של עובדות אשר לפי דין, לפי נוהג או לפי הנסיבות היה על הצד**
14 **השני לגלותן"**.
- 15
- 16 43. שלוש הם יסודותיה של עילת הטעיה: טעות המתקשר, הטעיה שהטעה אותו הצד השני, קשר
17 סיבתי כפול בין הטעות ובין ההתקשרות בהסכם וכן בין הטעיה לטעות (ראו: פרופ' גבריאלה
18 שלו, דיני חוזים בעמ' 314).
- 19
- 20 44. שאלת הטעיה הינה שאלה שבעובדה ועל הטוען לה לבסס את התשתית העובדתית לכל אחד
21 מתנאי הסעיף. החובה להוכחת הטעות מוטלת על שכס הטוען לה (ראו: ע"א 1581/92 ולנטין נ'
22 ולנטין, פ"ד מט(3), 441; ע"א 690/88 רובין נ' רובין, פ"ד מד(3), 462; ע"א 280/87 קופלמן נ' בינקין,
23 פ"ד מג(2), 753).
- 24
- 25 45. במקרה דנא, התובע לא ביסס את התשתית העובדתית לכל אחד מתנאי סעיף 15 לחוק החוזים.
26 כך, לא בוססה הטעות ולא הטעיה ולא הוכח קשר סיבתי כפול.
- 27
- 28 46. כמפורט לעיל, התובע טען כי הנתבעת הטעתה אותו לסבור כי באם יחתום על ההסכמים, היא
29 תמשיך את קשר הנישואין. אין בידי לקבל את טענת התובע לכך, שהתקשר בהסכם הממון עם
30 הנתבעת עקב אי גילוי העובדה כי בכוונתה להיפרד ממנו.
- 31
- 32 47. מהראיות שהובאו בפניי, השתכנעתי כי הנתבעת רצתה, במועד החתימה על ההסכמים, להמשיך
33 לחיות עם התובע, כדבריה בחקירתה בדיון מיום 15.4.18 (בעמ' 180 בשורות 21-32 ובעמ' 181
34 בשורה 1):
- 35 **"ש. ביום 03/06/07 רצית לחיות איתי או להתגרש?**
36 **ת. אני זוכרת תאריכים? יום ההסכמים? רציתי לחיות איתך.**

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671 XXX נ' XXX ואח'

- 1 ש. עשית לי מצגת שאת רוצה לחיות איתי?
2 ת. חייתי איתך רציתי לחיות איתך.
3 ש. זו המצגת שהצגת.
4 ת. לא מצגת. שאלת...
5 ש. זו מצגת נקרא שעושים הסכם... זה לא היה מצגת שווא נכון?
6 ת. התשובה הייתה, רציתי לחיות איתך באותו תאריך.
7 ש. נתת לי אמונה שאת רוצה לחיות איתי?
8 ת. זו הייתה אותה שאלה קודם.
9 ש. היה ידוע לך ולנתבע ולי שאנחנו הולכים לחיים משותפים נכון? על סמך הבסיס הזה חתמת
10 על ההסכמים.
11 ת. נכון.
12 (ההדגשות שלי- ש.ב.)
13
14 48. ואולם בהמשך, חיים משותפים עם התובע לא היו אפשריים מבחינתה של הנתבעת. הנתבעת
15 העידה בפני בדיון מיום 15.4.18 על ההתרחשויות אשר הובילו לפרידה, כלשונה (בעמ' 181 בשורות
16 21-32 ובעמ' 182 בשורות 1-14):
17 "כאשר נחתם החוזה ב- 03/06, כוונתי הייתה חד משמעית לחיות עם התובע, נקודתית. הכל
18 בסייגים. כי תמיד נפרדנו הלוך ושוב. במהלך התקופה הזאת, היה אירוע שאני התכוונתי לא',
19 והתובע הבין אותו בצורה ב', באופן אחר, ומשם החלה להתגלגל מסכת הסכסוך וארחיב – אני
20 מזכירה שכל פעם שהתובע היה רב איתי ורב איתים לעיתים קרובות בעיקר כי... לא חשוב למה,
21 הוא היה זורק לי ואומר, אה, עכשיו תעיפי אותי מהבית, יש לך חוזה תעיפי מהבית. הוא הבין
22 היטב שהחוזה שהוא חתם עליו הוא כזה שאפשר להעיף אותו מהבית. אבל לא זה הסיפור.
23 הסיפור, שהיינו תוך כדי סכסוך קשה, כי התובע כעס עלי שאני תובעת ממנו כל מיני התנהלויות
24 כלכליות כתוצאה מההסתבכות בפסטיבל XXX. למשל, רציתי באופן מיידי למכור את האוטו
25 שלי ודרשתי באופן מיידי שימכור את האוטו שלו. זה היה בשבילו סדין אדום והוא כ"כ כעס עלי
26 שאספתי אותו... כבר לא היה לי מכונית וגם לו לא, נסעתי במכונית ישנה של אמא שלי ובאתי
27 לאסוף אותו מ-XXX. היינו אמורים לנסוע לסופ"ש לכבוד יום הולדת של אחי XXX ב-XXX עם
28 משפחתי. אספתי אותו ואמרתי לו שאני לא מעוניינת שיבוא איתי לוויקנד ב-XXX. הוא אמר לי
29 מה? אמרתי לו שאני לא רוצה את מופע האימים שלו ליד משפחתי. לא מתאים. ביני לביני,
30 משפחתי אף פעם לא יכלה לסבול את הקשר בינינו ואני בגלל היחסים, לא יכלתי להסביר את
31 המתיחות שלנו ולא רציתי שידעו שיש מתיחות בכלל. היה נוח לי להגיד למשפחה שלי שהתובע
32 לא מגיע כי הוא עובד. על זה התובע ענה לי – את לא תעיזי לעשות לי את זה כי אני זקוק לחופש
33 כמו אוויר לנשימה. אמרתי לו, אז תצא לחופש כשנחזור. כשאחזור מ-XXX, אבל לא עם המשפחה
34 שלי. בעקבות זה, התובע כל כך הזדעזע מהעובדה הזאת, הוא פתח את הדלת שלי תוך כדי נהיגה
35 ב-XXX, יצא מהאוטו, תוך כדי נהיגה, הרים טלפון לנתבע, שזה הסתבר לי רק אחר כך, ואמר לו
36 – אה, הצלחתם במזימה, הצלחת להעיף אותי מהבית, הנתבע לא ידע על מה מדובר. הוא ידע

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671 XXX נ' XXX ואח'

- 1 שעוד רגע נפגשים בXXX. הוא לא יודע שבינתיים החלטתי לנסוע בלי התובע. ואני בסה"כ
2 התכוונתי לנסוע בלי התובע. לחזור בשבת, להירגע ונמשיך את החיים. עוד לא התכוונתי לא
3 להיפרד ולא להתגרש ולא שום דבר מהסיפור הזה. אבל התובע בשבת כשאני הייתי בXXX, פתח
4 בחזית נגדי, הביא את משפחתו והתחילו לחטט לי במחשב ואז התחילה כל הסגה".
5 מקבלת אני את הדברים שנאמרו מפי הנתבעת, אשר עדותה הייתה כנה ואמינה בעיני.
6
7 49. גם התובע עצמו העיד בפני בדיון מיום 25.1.18 כי הוא הרים את קולו על הנתבעת ופתח את דלת
8 הרכב תוך כדי נסיעה, כלשונו (בעמ' 146 בשורות 11-12):
9 "ש. לא התייחסת לפגמים באנטומיה שלה?
10 ת. בוא נגיד ככה... פרץ סכסוך ביני לבין הנתבעת".
11 וכן (בעמ' 146 בשורות 20-26):
12 "ש. פתחת את דלת האוטו תוך כדי נסיעה? היה דבר כזה?
13 ת. לא מכחיש.
14 ש. יכול להיות שקיללת אותה? הרמת את הקול?
15 ת. אני מרים את הקול.
16 ש. כעסת מאד.
17 ת. כעסתי מאד. כאבתי מאד. בוודאי. אישה שאני אוהב ובוטח בה, גונבת אותי. לקחתי עו"ד
18 שפקח לי את העיניים ואמר לי שהבעיה שלי בחיים שלי זה הנתבע והנתבעת. במקום שיגן
19 עליי...".
20 ובהמשך (בעמ' 149 בשורה 23): "הקול שלי הוא קול רם ובית המשפט יודע את זה לצערי. אין
21 מה לעשות".
22 וכן (בעמ' 150 בשורות 18-24):
23 "ש. הנתבעת כותבת בתצהיר שלה "כן התנהג התובע אלי בצורה..." (מקריא סעיף 203). מה
24 התייחסותך? זה נכון?
25 ת. לא נכון. פרט לפתיחת הדלת שלי כי לא יכלתי להמשיך לנסוע, כי היא רבה איתי במכונית.
26 לא פתחתי בנסיעה. זה היה ברמזור מול XXX. היא עמדה ברמזור.
27 ש. אתה מכחיש שכינית אותה בשמות.
28 ת. כן. אם כיניתי, זה לא רלוונטי לנושא. כבר התגרשנו. אם עשיתי את זה, אני חושב שלא,
29 אבל אם עשיתי, אני ממש מתנצל".
30
31 50. האמור במכתבה של הנתבעת לתובע מיום 28.7.07 משקף, לשיטתי, באופן כן ונכון את המציאות
32 שנוצרה בין בני הזוג, אשר הובילה לפרידה:
33 "XXX...
34 לאור ההתפתחויות האחרונות בינינו, ולאור העובדה שחינו המשותפים אין בהם דיאלוג, שהוא
35 תנאי הכרחי לקיום זוגיות כלשהי, ומכיוון שאיננו רואים עין בעין, לצערי, כמעט דבר, ומכיוון על

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671-XXX נ' XXX ואח'

1 פי השקפת עולמי, ועל פי ערכיי, לא הותרת לי כל ברירה, אני נאלצת בכאב, להודיע לך על רצוני
2 בפירוק חיינו המשותפים, על כל המשתמע מכך, ובכפוף לחוזה שנחתם בינינו".

3
4 51. בנסיבות אלו, ברי כי הנתבעת לא יכלה להמשיך את החיים המשותפים עם התובע.

5
6 52. התרשמתי מכנות דבריו של הנתבע של הנתבע בדיון מיום 15.4.18 בהתייחס למערכת היחסים בין אחותו
7 לתובע מנקודת מבטו כאח (בעמ' 163 בשורות 19-30):

8 "ש. תאשר לי שעד 22/06/07 או עד 25/06/07 לא התלוננה הנתבעת שהיא מאסה בחיים
9 המשותפים בינינו לאחר שהיא חזרה מXXX.

10 ת. אני לא זוכר מועדים מדוייקים אבל הנתבעת השכם והערב ובתדירות גבוהה מאד, הביעה
11 בפניי מיאוס גדול מהחיים איתך.

12 ש. האם העובדה שצינת כרגע לא הייתה מצגת שווא של הנתבעת בפנייך?

13 ת. אין לי שום סיבה להניח שזו מצגת שווא. התלונות היו נראות כנות מלוויים בסיפורים חוזרים
14 ונשנים, עם עובדות. זה ממש לא היה נראה כמו מצגת שווא. הרבה פעמים היא רצתה שאתה
15 תעזוב חיים משותפים בדירה שבה לה ולאבי ילדיה היו שני שלישי דירה, אתה סירבת והיא
16 לא ידעה את נפשה מה לעשות. עד שבסופו של יום, בניגוד לכל היגיון, היא נאלצה לקחת
17 ילדים שגרים איתה בדירה שלה יש זיקה של שני שלישי אליה ולצאת ממנה לשכירות ברח'
18 XXX במקום שאתה תקום ותצא לדירה קטנה כדי להפריד. ובניגוד לזרכו של אדם שמכבד
19 את עצמו".

20 התרשמתי מכנות עדותו של הנתבע ומאמינותו.

21
22 53. זאת ועוד, הנסיבות שקדמו להסכמים, לשון ההסכמים, התנהגות הצדדים טרם החתימה
23 ולאחריה, כל אלו מצביעים על כך, שכבר בעת החתימה של ההסכמים, האופציה של פרידה הייתה
24 סבירה בעיני הצדדים ומוחשית. מכתב התביעה המתוקן מיום 29.11.12 עלה כי הצדדים כבר נפרדו
25 לפני החתימה על ההסכמים, בשנת 2005, אז עזבה הנתבעת את הדירה בXXX ועברה לדירה
26 שכורה ברחוב XXX בXXX (ראו: סעיף 5.22 לכתב התביעה המתוקן מיום 29.11.12, ראו גם:
27 בעמ' 13 לסיכומי התובע בפסקה האחרונה: "...אין מחלוקת שבשל מחלוקת כלכלית רבת שנים
28 עם הנתבעת היא נפרדה ממני בשנת 2005 והתגוררה בXXX..."). התובע העיד על כך כי הייתה
29 דרישה מצידו להתגרש מהנתבעת בשנת 2005 בדיון מיום 2.7.17, כלשונו (בעמ' 69 בשורות 9-10):
30 "...הדרישה הייתה שאנחנו מתגרשים ועושים איזון משאבים...". גם בדיון מיום 25.1.18 אישר
31 התובע כי בחודש 8/05 הנתבעת נפרדה ממנו (בעמ' 152 בשורות 3-7).

32
33 54. הנתבעת העידה בחקירתה בדיון מיום 15.4.18 כי התובע עצמו העלה את עניין הגירושין במהלך
34 פסטיבל "XXX" (שהתקיים בחודש 5/07) כדבריה (בעמ' 178 בשורות 21-23): "...עניין הגירושין
35 עלה על ידי התובע ביום האחרון של פסטיבל XXX, נקראתי אליו בבהלה, הוא אמר לי כך –

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671-XXX נ' XXX ואח'

1 XXX, מתגרשים, אני פושט את הרגל. הייתי בהלם קודם כל. נעלמתי מהפסטיבל ביחד עם הבת
2 שלי, כולי רועדת, זה לגבי הודעת הגירושין...". כאמור לעיל, מצאתי את עדות הנתבעת אמינה.

3
4 55. גם התובע טען בסעיף 7.3 לכתב התביעה המתוקן מיום 29.11.12 כי לאחר כישלון פסטיבל "XXX"
5 בחודש 5/07 הוא והנתבעת החלו: "...לריב ולהתעמת בשל המצב הכלכלי הקשה אליו נקלעו בני
6 הזוג...".

7
8 56. נוכח כל האמור והמפורט, התרשמתי כי התובע היה מודע לכך שמערכת היחסים בין הצדדים
9 רחוקה מלהיות תקינה, ובוודאי שידע כי האפשרות של פרידה (שכבר התממשה בעבר) מרחפת
10 באוויר, כך שלא ניתן לומר שהנתבעת הטעתה אותו לסבור שעל ידי החתימה על הסכם ממון, נכונו
11 לו חיים ארוכים ומאושרים עמה (ראו והשוו: תמ"ש (ת"א) 12542-03-16 כ.ד.נ' ג.א.ד. [פורסם בבנו]
12 ((7.10.18).

13
14 57. בנסיבות אלה, אני דוחה את הטענה בדבר הטעייתו של התובע על ידי הנתבעת.

ההתכתבויות בין הנתבעת לאחיה:

15
16
17
18 58. התובע צירף לתיק (ראו נספח "כו" לת/6) התכתבויות בין הנתבעת לאחיה מחודש 11/07. באופן
19 עקרוני, לדידי יש ממש בטענות הנתבעים לעניין העדר הקבילות של ההתכתבויות בין הנתבעת
20 לאחיה, אשר הושגו תוך פגיעה בפרטיות, ובשל כך יש לפסול אותן מלשמש כראיה בהליך המשפטי.

21
22 59. יחד עם זאת, גם אם אקבל את המכתבים כראיה, אני מוצאת כי אין בהם כדי לסייע לתובע
23 בהוכחת עילה לביטול ההסכמים, שכן מקבלת אני את גרסת הנתבעת בחקירתה בדיון מיום
24 15.4.18 לעניין הרקע לכתבתם, כדבריה (בעמ' 177 בשורות 32-22 ובעמ' 178 בשורות 5-1):
25 "...התובע מדבר על אותו מכתב שהתייחס אליו גם אחי. אותו מכתב אישי שנשדד מהמחשב
26 האישי שלי בהחבא, כאשר הייתי בXXX, והוא הגיע עם פמלייה של אחיו ובת אחותו עורכת
27 הדין XXX, כאשר ביתי XXX שהתה בבית לבדה יחד איתו בהעדרי, והם נכנסו למחשב שלי
28 ושדדו מסמכים אישיים. המכתב המדובר הזה הוא מכתב אישי שאני מתכתבת את הרהורי ליבי
29 האישיים, ביני ובין אחיי. לא משהו לעיניו או לאוזניו של מישהו. וגם, דברים שהרגשתי לרגעים,
30 כאשר רגע אחרי זה, הרגשתי אחרת, במהלך השנים עם התובע. חשוב לציין, אותו מכתב שהוא
31 מדבר עליו, נכתב כאשר נמצאתי עם התובע בצו מניעה, בחדר זרוקה על רצפה, על מזרן, כשהוא
32 שוהה בחדר השינה שלנו. כאשר יחסינו מעורערים ביותר וכשאני מצויה בלחצים קשים ובמכתב
33 הזה, אני מניחה, כשאני חושבת על זה היום, זה נראה לי הזוי, זה היה פתח מילוט לנסות לנרמל
34 משהו סביבי שאולי אם אבטל כל מה שקורה לי ואשחק באמא ואבא נהדרים שאוהבים אחד את
35 השניה, הסיוט הזה ייגמר. המכתב הזה נכתב מתוך רגשי לחצים מאד מאד קשים שהייתי נתונה
36 בהם, כאשר הייתי נתונה גם ללחצים מהתובע, גם ללחצים מילדיי שהיו מזועזעים שחזרתי בפעם

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671-XXX נ' XXX ואח'

1 הנוספת והאחרונה לתובע, אחרי פירודים הלך ושוב וגם כתוצאה מזה שלא ראיתי מתי צו
2 המניעה הזה ייגמר. מהמקום הזה, המכתב נכתב בעיקר כדי לנסות לשכנע את עצמי באמיתות
3 הדברים. כאילו, אהבת חיי נמצאת שם, מן בועה שהמצאתי כדי להימלט".

4
5 60. להשקפתי, דווקא המכתבים מעידים על העדר כל הטעייה מצד הנתבעת, שכן מהם ניתן ללמוד על
6 המסקנה אליה הגעתי לעיל, כי לנתבעת הייתה כוונה להמשיך לחיות עם התובע, אולם בהמשך,
7 נוכח התנהלותו של התובע כלפיה, כאמור, חיים משותפים עמו לא היו אפשריים מבחינתה.

נסיבות החתימה על ההסכמים:

8
9
10
11 61. ייאמר כי מקבלת אני את גרסת הנתבעים לפיה החתימה על ההסכמים הייתה הברירה הרעה פחות
12 עבור התובע בנסיבות הרעות בפניהן עמד (ראו סעיף 50 לסיכומיהם). השתכנעתי כי המצב בו היה
13 שרוי התובע בתקופה זו, לאחר כישלון פסטיבל "XXX" (ראו דברי התובע בחקירתו בדיון מיום
14 26.4.17 בעמ' 62 בשורות 29-30) היה במדרון של הידרדרות במצבו הכלכלי, כאשר הבנקים החלו
15 לפעול כנגד התובע וכנגד החברות "באופן מידי כחלק ממרוץ נושים לנגוס בנכסי מוקדם ככל
16 האפשר" (ראו: דברי התובע בעמ' 1 לסיכומיו בפסקה האחרונה). ביום 6.6.07 הגיש בנק XXX
17 תביעה כספית כנגד התובע והחברות ע"ס 433,486.88 (ת.א. XXX) וביום 10.6.07 הגיש בנק XXX
18 תביעה כספית נוספת כנגד התובע והחברות ע"ס 101,718 ₪ (ת.א. XXX) ראו נספח ל"ב לת/7.
19 ביום 7.6.07 ניתן צו עיקול על דירת XXX במסגרת ת.א. XXX (ראו: נספחים E 1-9 (חובות)
20 שצורפו לתצהיר התשובה שהוגש לתיק על ידי התובע ביום 25.9.07). התובע העיד בדיון מיום
21 26.4.17 כי פסטיבל XXX היה הסיבה להסכם הממון (בעמ' 63 בשורות 3-6).

22
23 62. על הידרדרות מצבו הכלכלי של העסק והחברות העיד גם רואה החשבון מר XXX בדיון מיום
24 24.12.17 (בעמ' 97 בשורות 23-27):

25 "ש. האם אתה מאשר שהתמונה בשנים אלה, הייתה תמונה הפסדית של מישהו שנמצא בהפסד
26 ולא ברווח מהעסקים שלו ובכלל.

27 ת. ההיכרות שלי עם התובע זה משהו מאז שנת 2000, התובע תמיד היה רווחי עד XXX
28 שהכניס אותו להפסדים, גירעון, לקח הלוואות גדולות. זה עד XXX שבשנת 2007, שאז
29 הבנק הגביל את חשבוננו והיה צריך להפסיק עם כל הפעילות העסקית".

30 (ההדגשה שלי- ש.ב).

31
32 63. התובע היטיב לתאר את מצבו בבקשה לאיחוד תיקים כפוי ולהכרזת חייב מוגבל באמצעים שהגיש
33 בלשכת ההוצאה לפועל ביום 2.9.07 (נספח "ד" לתגובת התובע מיום 23.11.14): "...המבקש הינו
34 אדם שחרב עליו עולמו וכל ממונו ירד לטמיון, בעיקר בשל סדרת השקעות כלכליות בXXX הארץ
35 שכשלו בשל מלחמת לבנון השנייה בשנת 2006" (סעיף 1 א' לבקשה) וכן: "...כך נוצרה סיטואציה
36 בה השקיע המבקש את עיקר כספו ואף נכנס להתחייבויות מול ספקים, לא קיבל כל תמורה בעד

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671 XXX נ' XXX ואח'

- 1 השקעותיו, ואף שקע בחובות כבדים" (סעיף 1 ה' לבקשה). כמו כן: "...עקב הקריסה הכלכלית
2 נתגלע סכסוך בין המבקש לאשתו, והשניים מצויים בהליכי גירושין..." (סעיף 1 י'). על פי רשימת
3 תיקים לחייב שצורפה, נכון ליום 31.7.07, לתובע נפתחו כבר 7 תיקי הוצ"פ שעמדו ע"ס 233,711.7
4 ₪.
- 5
- 6 64. נוסף על כך, על הדירה רבץ חוב משכנתא ערב מכירתה אשר עמד ע"ס 1,031,926.14 ₪ (ראו: נספח
7 "יו" 2/נ, וכן ת/8: חוזה הלוואה שנחתם בין התובע והנתבעת לבין בנק XXX ביום 10.8.06 לפיו
8 ניטלה משכנתא ע"ס 996,500 ₪). הצדדים לא שילמו את החזרי המשכנתא במשך 3 חודשים עובר
9 לחתימה על ההסכמים. התובע הצהיר על כך בסעיף 13.2 לת/6: "...וניתן היה לסגור את תשלומי
10 המשכנתא החסרים - שלושה במספר...".
- 11
- 12 65. זאת ועוד, הצדדים התחייבו לשלם לפלוני סך של \$ 17,000 דולר עד ליום 26.8.07 בגין חלקו בדירת
13 XXX. ראו גם: דברי התובע בחקירתו בדיון מיום 2.7.17 (בעמ' 77 בשורות 32-31): "...לקחתי
14 התחייבות על \$17,000 שהיינו צריכים לשלם לו ב-26.8.07...".
- 15
- 16 66. במצב דברים זה, כפי שתואר לעיל, יש ממש בטענות הנתבעים לפיהן התובע הסכים לתנאי
17 ההסכמים משום שהיה לו כדאי לעשות כן. אילו היה מסרב, אביהם של הנתבעים לא היה מעמיד
18 את המימון להצלת דירת XXX ואז היה מאבד התובע את היכולת להמשיך ולגור בדירה. ואילו
19 על פי ההסכמים, קיבל התובע את האפשרות להמשיך לגור בדירה עם הנתבעת בבטחה, ואף מבלי
20 לשלם דמי שכירות. השתכנעתי כי עבור התובע, היה זה הרע במיעוטו.
- 21
- 22 67. בדיון מיום 15.4.18 הנתבע העיד על הנסיבות שהובילו לחתימה על ההסכמים באופן מהימן (בעמ'
23 164 בשורות 32-33 ובעמ' 165 בשורות 8-1): "...אחרי כישלון פסטיבל XXX, זמן לא רב לפני
24 03/06/07, נהיה ברור שהנתבעת ואתה נקלעתם למצב של חדלות פירעון משמעותית ביותר.
25 דהיינו, סך חובותיכם עלה משמעותית על סך נכסיכם. כל אחד בנפרד. דירת המגורים נשארה
26 ריקה מתוכן הואיל והמשכנתא עליה הייתה קרובה מאד לשווי הדירה, אם מצרפים לזה חוב של
27 17 אלף דולר, עבור רכישת חלק מהדירה מפלוני (הבעל לשעבר של הנתבעת), החוב היה בגובה
28 שווי כל הדירה. נכסים אחרים לא היו וחובות משמעותיים אחרים, היו גם היו. היה ברור לכם
29 שיש צורך בהול במכירה רצונית של הדירה כדי למנוע מימושה בידי נושים. הדבר הזה היה ברור
30 לך. הדבר היה ברור לנתבעת, בלי שום הסבר ממני. נקודה. אנשים סבירים לא מגיעים לעומק
31 פיגור של 3 חודשים בתשלומי המשכנתא. בטח לא אתם. בנסיבות האלה, ברור היה לך שכל מה
32 שנחתם, היה חייב להיחתם".
- 33 ובהמשך חקירתו (בעמ' 170 בשורות 13-16): "...לא הייתי צריך לנהל לא משא ומתן איתך ולא
34 עם הנתבעת. העובדות של חדלות הפירעון היו ידועות. האופציה שנבחרה הייתה הדרך היחידה
35 כדי להמשיך לאפשר לנתבעת וילדיה לגור בדירה ברח' XXX. נדמה לי שזה השם. וגם לך לאפשר
36 לגור בדירה, ככל שתתנהג נחמד. זה הכל".

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671 XXX נ' XXX ואח'

1 וכן (בעמ' 173 בשורות 5-10): "...גם אם הייתי סבור שראוי לשלוח את כל אחד מכם, לא רק
2 אותך, לעורך דין בנפרד, גם אם הייתי סבור, שצריך לשלוח את כל אחד מכם להתייעצות בנפרד
3 עם עו"ד (ולא הייתי סבור) לא היה לזה זמן, אפילו לא דקה. יום אחרי זה, או יומיים, כבר נחתו
4 עיקולים על הדירה מטעם בנק XXX שלשמחתי, עו"ד XXX וXXX, שלשמחתי, הוסרו מיד
5 לאור הלכת בנק אוצר החייל נ' אהרונוב".

6 וגם (בעמ' 173 בשורות 25-28): "...אני יודע להגיד בוודאות שהיו נושים רבים כבר באותו מועד
7 שסברו שחלף המועד לתשלום המגיע להם ולראיה, יומיים אחרי אותו הסכם ב- 03/06, כבר
8 הוגשה תביעה במאות אלפי שקלים על ידי בנק XXX והוטל עיקול זמני".
9 סבורני כי בעדותו בפניי הנתבע היטיב לתאר באופן קוהרנטי (ובפשטות) את הנסיבות שהובילו
10 לחתימה על ההסכמים. מקבלת אני את גרסת הנתבעים לעניין זה.

11
12 68. הנתבעת, בעדותה, אשר התרשמתי באופן בלתי אמצעי מאמיתות דבריה, שפכה אור על נסיבות
13 החתימה על ההסכמים, באומרה (בעמ' 178 בשורות 23-32 ובעמ' 179 בשורות 1-4): "...לגבי
14 המסמך – רק כדי להזכיר, אם זה מעניין אותך, ישבנו במטבח ואמרתי לך, תקשיב, יש לי רעיון.
15 אפשרות אחת זה להפסיד את הבית כמו שהפסדנו, גם לפני היציאה לXXX היה ברור שהפסדנו
16 את הבית ושאולי יצליח להציל אותו אם נרוויח, אבל זה לא קרה. הצעתי לתובע את
17 האפשרות שבמקום שהבית יילך לבנק, אולי אני אצליח לשכנע את המשפחה שלי לרכוש עבורי
18 את הבית הזה מחדש, משום שזה עתה שבתי מגלות בדירה אחרת שאליה נמלטתי עם ארבעת
19 ילדיי, בעצם רק שניים או שלושה היו איתי. אחת הייתה מחוץ לבית. ורק חזרתי. ועכשיו עוד
20 פעם לעבור עם כל הילדים... זו סיבה אחת. סיבה שניה, שעשינו שיפוץ כלשהו בבית וזה עתה
21 נגמר השיפוץ. היה נשמע לי הגיוני שבמקום שאקנה לעצמי בית אחר, הצעתי לתובע שאולי
22 אבקש ממשפחתי לעזור לי לקנות את הבית הזה מחדש כדי לא לטלטל אותם. ברור היה שזו
23 אופציה שאפשר להשתמש בו, או לא. אני לא יודעת עד כמה רציתי את זה עד הסוף. כלומר, זו
24 הייתה אופציה להישאר בדירה הזו. הייתה גם אופציה שלא להישאר. מה עושים? לא יודעת.
25 שוכרים דירה, ויום אחד משפחתי תקנה לי דירה אחרת. כיוון שהיית נשוי לי, הייתי צריכה את
26 הסכמתך. להבין שזה לא קשור אליך יותר הדירה הזו, רק אליי".
27 מקבלת אני את גרסת הנתבעת כפי שהובאה בפניי בעדותה.

28
29 69. התובע העיד בדיון מיום 2.7.17 על הסיבה שבגינה חתם על ההסכמים, כדבריו (בעמ' 74 בשורות
30 11-30):

31 "ש. בשביל מה היית צריך לחתום על ההסכם אם היה לך את כל הכסף הדרוש?
32 ת. אני לא הייתי צריך לחתום. הנתבעת אמרה לי שהנתבע ואמא שלה נישלו אותה מהירושה.
33 שXXX קיבלה מיליון ₪, XXX קיבל מיליון ₪, והנתבע קיבל. היא בכתה לי. היא לא יכולה
34 לקבל וביקשה ממני באישון לילה, אני רוצה לקבל מיליון ₪. כמוכן, אם לא הייתי
35 מטומטם... כאן הייתי מטומטם, לא חשבתי, הייתי בא ואומר לה, מה את מערבת אותי
36 בבעיה הזאת? תגידי לנתבע שיקח את המיליון, שיקנה דירה, נשכיר, נשלם את המשכנתא

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671 XXX נ' XXX ואח'

- 1 על הדירה ונגמר הסיפור ונחזיר את החובות. זה הכל. במקום זה, ערבבו אותי והרסו לי את
2 העסק והחיים עם הנתבעת. רוקנו לי את הקופה שלי. היו לי זכויות במיליוני ₪ ואני תובע
3 אותם, אני לא מדבר בעלמא, התביעות מתבררות.
4 ש. למה חתמת על ההסכם? בניגוד לכל היגיון לשיטתך.
5 ת. באותו זמן לא הייתי חייב... לא נפתח כנגדי אף תיק הוצל"פ.
6 ש. למה חתמת?
7 ת. הנתבעת ביקשה לחתום כדי לקבל מיליון ₪ וסיפרה לי סיפור ועשתה לי מצגת שווא, גם
8 היא טעתה.
9 ש. מצגת שווא ש...?
10 ת. שאבא שלה דורש ממנה כל מיני דברים. בהיגיון שהיה לי אז, ולא היה לי היגיון אז, לא
11 העליתי בדעתי שאני הולך לחתום על משהו שיזיק לי. כל מה שחתמתי הוא מסמכים
12 שהנתבעת תבע כדי להגן על המיליון ₪ האלה, כדי שהנושים של הנתבעת, כך זה כתוב, זה
13 הסכם למראית עין. בכלל לא צריך לשאול אותי על חתימה למראית עין. לא ידעתי מה
14 המשמעות של מראית עין. לא קראתי בכובד ראש ולא התייעצתי".
15 (ההדגשות שלי- ש.ב).
16 ראו גם: דבריו בדיון מיום 18.1.25 בעמ' 128 בשורות 16-8, ובעמ' 129 בשורות 20-18:
17 "ש. אני שאלתי אותך לאור עדות שנתת בעמ' 74 שאתה אמרת שהנתבעת ביקשה ממך. אני
18 הצגתי בפנייך שזו הייתה הסיבה העיקרית לכך שהסכמת לחתום על ההסכם ולא סיבה
19 אחרת.
20 ת. זו הסיבה העיקרית והיחידה שהסכמת...".
21 דומה כי אין להכביר במילים אחר האמור, שהרי התובע חתם על ההסכמים מתוך הסכמה ורצון.
22
23 70. זאת ועוד- השתכנעתי כי, בנסיבות, התובע חתם על ההסכמים בידיעה כי החובות שיצר בעסקיו
24 הינם שלו בלבד, וכי התובע לקח על עצמו את חובותיו בהסכם משום שהם תמיד היו חובותיו בלבד,
25 כנטען על ידי הנתבעים. מהראיות שהוצגו בפניי, שוכנעתי כי הנתבעת והתובע לא היו שותפים
26 לעסקים, וכי התובע כלל לא התכוון לשתף את הנתבעת. מסקנתי זו מבוססת על הטעמים כדלקמן:
27 א. החברות נרשמו על שם התובע בלבד. על פי מידע על פרטי החברות מרשם החברות (נ/2)
28 התובע הוא הדירקטוריון היחיד ובעל המניות היחיד של החברות. כך גם העסק נוהל
29 באמצעות עוסק מורשה על שמו. התובע העיד על כך בדיון מיום 17.12.24 (בעמ' 112 בשורות
30 15-22):
31 "ש. היית בעל המניות היחיד בחברות האלה?
32 ת. מה? כן. כן.
33 ש. היית מנהל החברות האלה?
34 ת. כן".
35 עת הכיר התובע את הנתבעת, הוא היה בעל ניסיון בתחום XXX. מהאמור בסעיף 3.1 לכתב
36 התביעה (כמצוטט להלן) עולה כי לדברי התובע עצמו, כישוריו הם שהביאו להצלחת עסקיו.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671 XXX נ' XXX ואח'

- 1 מדבריו עולה כי התובע הביא עמו לעסק את המוניטין שנצבר לו במשך השנים בעבודתו
2 ב-XXX ואת הלקוחות שהכירו אותו מעבודתו שם. משכך, החברות קיבלו את שמו של
3 התובע ולא בכדי. הנתבעת כלל לא נרשמה כבעלת מניות בחברות. התרשמתי כי רישום
4 הבעלות במניות החברות שיקף את הבעלות בפועל.
5
6 ב. לנתבעת לא הייתה זכות חתימה בחשבונות החברה. התובע העיד על כך בדיון מיום 24.12.17
7 (בעמ' 113 בשורות 21-24):
8 "ש. הייתה לה זכות חתימה בחברה XXX ה' או XXX בע"מ?"
9 ת. לא.
10 ש. האם היה לחברות האלה חשבונות בנק?
11 ת. לנתבעת לא הייתה זכות חתימה, ל-XXX הייתה זכות...
12 ובהמשך דבריו (בעמ' 113 בשורות 28-32 ובעמ' 114 בשורה 1):
13 "ש. אז היא לא הייתה בעלת מניות ולא בעלת זכות חתימה בחשבונות הבנק של החברות
14 האלה?"
15 ת. לא.
16 ש. היו להן חשבונות בנק לחברות?
17 ת. כן.
18 ש. למי הייתה זכות חתימה?
19 ת. XXX והתובע."
20 (ההדגשות שלי- ש.ב.).
21
22 ג. מהימנה על ידי עדותה של הנתבעת בדיון מיום 15.4.18 אשר תיארה באופן אמין ובהיר את
23 העובדה כי התובע לא שיתף אותה בעסקיו לאורך שנות הנישואין, כלשונה (בעמ' 187 בשורות
24 13-32): "...במשך שנים לתובע היה משרד בתוך הבית שלי. הוא היה שוכר פקידה או 2
25 שהיו עובדות אצלנו בבית, בלי דלת נפרדת, כשהפקידה הייתה תלמידה שלי שלעבר
26 שמסתובבת בין התחתונים שלי לקפה שלי בבוקר. לא הייתה הפרדה חשבונית. יום אחד
27 אחרי מספר שנים, שכבר באמת נקעה נפשי מהכלא הזה שאני מצויה בו, שהוא גם לא בית
28 וגם לא משרד וגם לא חיים, הוא הגיע אלי עם הפתעה. הוא אמר לי, אני רוצה להודיע לך
29 ששכרתי משרד ב-XXX אבל יש גם הפתעה, שכרתי גם לך משרד ב-XXX. אני לא הבנתי
30 על מה הוא מדבר. משרד על מה? הוא אמר משרד ל-XXX. אני אמרתי, רק אתמול סיימתי.
31 יש לי קליינטים ללא תשלום. אני חייבת בסטאג' לקבל תשלום מינאטורי. איזה משרד
32 ב-XXX? הוא אמר תעזבי, כאילו, אחד פלוס אחד, מה שהוא רוצה ורוצה לתת לי תקציב
33 לרהט את המשרד הזה. הייתי המומה מהדבר הזה. בשלב מסויים מצאתי את עצמי עם
34 תקציב, מבקשת מחברתי XXX שגמרה דקה לפני זה ללמוד עיצוב, אם היא רוצה להגיד
35 מה לעשות במשרד הזה שבכלל אני לא יודעת מה אני עושה שם, אין לי לא קליינטים ולא
36 כלום. אני בכלל מורה. ואז יום אחד התובע קורא לי שיש פגישה עם הנהלת ה-XXX

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671 XXX נ' XXX ואח'

1 ומסתבר שהם רוצים ממני חתימה על הארנונה או לא יודעת על מה, שהתובע צריך לשלם,
2 ורוצים ממני רק ערבות על החתימה שלו. הייתי מזועזעת כי המילה ערבות עלתה בינינו
3 פעמיים בחיים, אחת ב-XXX ואחת ב-XXX שהייתי תחת הפטיש והסדן. בהעדר ברירה,
4 הוא אמר לי שאני לא יכולה לפרק לו את העסקה, שהוא לא צריך אותי בכלל. שזה משרד
5 שלי שדרך אגב קיבלתי משרד ושכל מה שרוצים זה שתחתמי על מסמך שאת ערבה שזה
6 בכלל לא עניין מהותי, על התשלומים שלי, זה הכל, את לא תפריעי לי שבגללך לא היה
7 משרד ב-XXX. תחתמי וזהו. לא עניינד. וזהו. זה מה שהיה. לא שכרנו משרד, ולא לקחנו
8 ערבויות ולא שום דבר שדומה לסיפור שלך". (ההדגשות שלי- ש.ב.)
9 ובהמשך דבריה (בעמ' 188 בשורות 18-32 ובעמ' 189 בשורות 1-4): "...אני רוצה להבהיר
10 בעניין השותפות. חלום חייו של התובע היה שאהיה שותפה שלו. הוא היה מזכיר את XXX
11 ואשתו, כל מיני שמות ששמעתי בבית, וחלם שנהיה בני זוג ש-XXX ביחד. על זה עניתי לו,
12 שאין מצב בעולם שאני אהיה שותפה שלו משתי סיבות, האחת – אני מתעבת את עולם
13 ה-XXX. מתעבת תיעוב נוראי. על כל מה שכרוך בו כי זה נושאים שלא קשורים באדם שמה
14 שהוא עושה, זה מה שהוא מקבל. זה תלוי במיליון גורמים חיצוניים וזה לא בשבילי. זה
15 אחד. הסיבה שניה, אמרתי לו, שאני לא מאמינה לו לאף מילה. איך אני יכולה להיות
16 שותפה עם מישהו שאני לא מאמינה לו? למרות זה, עזרתי לו פעמיים בשני הדברים הבאים
17 – פעם אחת ב-3 XXX קטנות, פעם אחת בקידום מכירות ב-XXX בתערוכה שעשיתי. פעם
18 אחת כשאירחתי בפסטיבל XXX במשך 17 שנה, הייתי אחראית על אירוח שחקנים מחו"ל
19 ואירחתי על כוס קפה את שחקנית סודות ושקרים, ועשיתי שידוך לאירוע עבור שחקנים
20 אצל אותו ידיד XXX ופעם אחת בפסטיבל XXX ב-XXX שבה זה היה בתקופת
21 המלחמה לדעתי, שהתובע קיבל 7 XXX במקביל, במספר ימים ונאלץ לקבל עזרה. הוא
22 פנה לבן שלי XXX שיהיה אחראי על הפסטיבל הזה ב-XXX וכדי להציל את הבן שלי וכדי
23 לא לתת לבן שלי את האוטו שלי, אמרתי שאני אעשה את זה במקום הבן שלי. אני בכלל
24 לא נוהגת מחוץ לעיר כמעט. צריך להבין את ההקרבה שלי. שאר הדברים שקשורים
25 בשותפות לכאורה, סתם כי הייתי מוכנה לעזור מדי פעם לבעלי שקרס תחת הנטל. התובע
26 עבד שבתות, חגים ימים ולילות. מדי פעם קצת ריחמתי עליו ועשיתי דברים כמו להיות
27 בדוכנים קצת של ה-XXX, כמו לכתוב לו מכתב, לעזור כאן לעזור שם. אבל בוודאי שלא
28 בשום שותפות, מתוך עניין עקרוני, ברור שאיננו מוטל בספק אפילו לא לשבריר שניה".
29 וכן (בעמ' 189 בשורות 20-32): "...מעולם לא הפקתי שום פסטיבל. יותר מזה, לא רק שאני
30 לא שותפה הייתי, אלא נזכרתי פתאום במשהו מהותי. פעם בשבועיים או פעם בחודש,
31 התובע ואני היינו צריכים להתחשבן על ההוצאות הביטיות. ואז, היה מסתבר שאצל
32 התובע, כל מה שהוא חושף לי זה חשבון הבית, כולל חשבונות עסקיים וכולל המזונות שהוא
33 משלם, וכל הוצאות שקשורה בעבודה, ואף פעם לא יכלתי להבחין על מה הוא מדבר? במשך
34 שנתיים נאלצתי להסכים לחשבון משותף. בחשבון המשותף הזה, התובע דרש ממני
35 להעביר כל חודש, 10,000 ₪ כחלקי בהוצאות הבית, 10,200 ₪. דרש ממני לתת לו את
36 הצ'קים האלה שנה מראש כדי שזה יסדר לו, זה מילה שלמדתי ממנו, את האובליגו שלו.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671 XXX נ' XXX ואח'

1 אני מעולם לא ראיתי את הכסף שהוא מכניס הבייתה אלא רק את המזומנים שהיו לו
2 מהXXX. כאשר ביקשתי ממנו, אפרופו שותפה, אמרתי לו תקשיב, אני לא מבינה מה אתה
3 מראה לי, מה זה החשבונות האלה. אני רוצה ללכת לרואה החשבון שלך, שאני אפילו לא
4 יודעת מי הוא. הוא הזהיר אותי על נפשי. אני לא יכולה ללכת לבנק. לא לרואה חשבון. הוא
5 איים עליי, שלא אעז בכלל לדעת משהו שקשור בבית, בחשבונות, בבנקים, לא רק לא
6 שותפה, אפילו לא שותפה לידיעה". (ההדגשה שלי- ש.ב).

7 ראו גם בעמ' 191 בשורות 13-17: "...אבל חובות משותפים נוספים לא היו לנו כי מעולם לא
8 היינו שותפים אלא נאמר מהיום הראשון שהיינו ביחד, כל אחד ועסקיו ולכן, גם נחתמו
9 כ"כ הרבה חוזים כדי להבהיר שוב, שאין לי יד ורגל בכל ההוצאות האלה. אבל השתתפתי
10 בכל זאת, עד שגמרת לי את כל הדירה, כי הייתי תמימה ואתה מרצה לכלכלה וחשבתי
11 שאני חותמת על הלוואות שאתה תחזיר. לא חשבתי שאני אשלם על כל הדירה שלי. ברור
12 שכל החובות שלך הם לא ענייני בכלל".

13 דברי הנתבעת אמינים בעיני ואני מקבלת את גרסתה.
14 ראו גם דבריה האוטנטיים של הנתבעת במהלך חקירתה בעמ' 184 בשורה 12: "...לא הייתי
15 שותפה לעסקים שלך אפילו לא דקה".

16
17 ד. חיזוק למסקנתי הינו העובדה כי התובע לא ציין את שמה של הנתבעת במרבית כתבי בי דין
18 שהוגשו על ידו בהליכים המשפטיים בענייניו. ראו למשל: בתביעתו כנגד XXX (נספח B
19 לנ/2) לא צוין כלל שמה של הנתבעת, כי אם רק שמו כבעליו היחיד של העסק. ראו בעיקר
20 סעיף 5 לכתב התביעה: "...במשך שנים ארוכות ניהל התובע והיה בעליו של עסק בתחום
21 XXXX...". כך גם בבקשה 36 שהגיש התובע לבית המשפט המחוזי ביום 4.4.13 (נספח ל'
22 לת/7) לניהול הליכים, במסגרתה עתר התובע לאשר לו לנהל הליכים כנגד באי כוחו, שותפיו
23 וצדדי ג', אין זכר לשמה של הנתבעת כשותפה או בעלים של העסק וכל העת ישנה התייחסות
24 לתובע כבעלים יחיד של העסק והחברות. ראו גם: תביעה לפירוק שותפות (ה"פ XXX)
25 שצורפה לסיכומי התשובה של התובע. להשקפתי, יש בעובדה שהתובע בחר שלא להזכיר את
26 שמה של הנתבעת כדי להוות חיזוק נוסף למסקנתי לפיה הוא כלל לא התכוון לשתף את
27 הנתבעת בעסקיו.

28
29 ה. רואה החשבון מר XXX העיד בדיון מיום 24.12.17 כי נתן שירותי ראיית חשבון לחברות
30 כאשר במהלך מתן השירותים היה בקשר רק עם התובע, ואת הנתבעת כלל לא פגש, כדבריו
31 (בעמ' 93 בשורות 29-25 ובעמ' 94 בשורות 6-1):

32 "ש. אתה נתת שירותי ראיית חשבון למי?"

33 ת. XXX בע"מ וXXX.

34 ש. באופן אישי?

35 ת. מה זה באופן אישי?

36 ש. עסקים שלו? מה?

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671 XXX נ' XXX ואח'

1 ת. יש חברה בע"מ שנקראת XXX בע"מ שנתתי לה שירותים. היה לו תיק פרטי במקביל
2 שגם לו נתתי שירותים.

3 ש. לאורך התקופה שנתת את השירותים האלה, באת במגע עם מישהו חוץ מהתובע?

4 ת. לא.

5 ש. הוא הציג לך מסמכים, הנחה אותך, קיבל ממך מענה?

6 ת. כן.

7 (ההדגשות שלי- ש.ב).

8 ובהמשך דבריו (עמ' 100 בשורות 12-13):

9 "ש. אתה פגשת פעם את הנתבעת? אשתו של התובע?

10 ת. לא."

11
12 71. נוכח מכלול הטעמים אשר פורטו לעיל, מוצאת אני טעם רב בטענת הנתבעים לפיה התובע חתם על
13 ההסכמים בידיעה כי החובות שיצר בעסקיו הינם שלו בלבד, וכי התובע לקח על עצמו את חובותיו
14 בהסכם משום שהם תמיד היו חובותיו בלבד.

טענת התובע לפיה הוא לא קרא את ההסכמים:

15
16
17
18 72. אינני מקבלת את טענתו של התובע לפיה הוא לא קרא את ההסכמים עליהם חתם. לא נטען כי
19 הנתבעת או הנתבע מנעו ממנו לקרוא את תוכן ההסכמים בכל דרך והתובע אף לא נתן כל הסבר
20 מניח את הדעת לטענתו כי לא קרא את ההסכמים. התובע העיד בדיון מיום 2.7.17 (בעמ' 74 בשורה
21 30): "...לא קראתי בכובד ראש ולא התייעצתי".

22
23 73. הנתבעים צירפו לתצהיריהם את המייל שנשלח לתובע ביום 3.6.07 אליו צורפו ההסכמים (נספח
24 "יג" לנ/2) עובדה שיש בה כדי לחזק את המסקנה כי התובע קרא את ההסכמים עוד קודם לחתימה
25 עליהם, לאחר שאלו נשלחו אליו למייל. מקבלת אני את טענת הנתבעים לפיה התובע הגיע למעמד
26 החתימה על ההסכמים, כשההסכמים בידי (לאחר שקיבל אותם באמצעות המייל כאמור).

27
28 74. זאת ועוד, בסעיף 3.1 לכתב התביעה המתוקן מיום 29.11.12 תיאר את עצמו התובע כדלקמן:
29 "3.1. התובע הינו אדם פרטי, המצוי בהליך פש"ר, אשר נקלע לקשיים כלכליים הנובעים, בין
30 היתר, כתוצאה מהחתימה על הסכם הממון ומהיישום שלו, וכן מהתנהלות הנתבעים כלפיו וכלפי
31 נושיו. במשך שנים ארוכות ניהל התובע והיה בעליו של עסק בתחום... התובע היה מוערך מאוד
32 בעבודתו ובמקצועו, וזכה לשבחים ולאמון רב בקרב העובדים בענף XXX, כמו בקרב לקוחותיו
33 המגוונים, שכללו..."

34
35 75. כפי שעולה מתוך תיאורו של התובע עצמו לעיל, התובע היה איש עסקים שניהל את עסקיו מאז
36 שנת 1998, בעל שתי חברות. מטבע הדברים, נוכח עיסוקיו הרבים, היה התובע בעל ניסיון בעריכת

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671 XXX נ' XXX ואח'

1 הסכמים, ניהול מו"מ, ועריכת מסמכים בענייניו. כך, לדוגמא המו"מ לפשרה שניהל התובע עם
2 שתי חברות XXX בעניין המיזם XXX והמכתבים שכתב בעצמו (ראו: פסק דינה של כב' הש' ת'
3 שרון- נתנאל בת.א. XXX פסק הדין המקורי ניתן ביום 17.6.07, ובמיוחד פסקה 5 לפסק הדין.
4 נספח F לנ/2. יצוין כי ערעור על פסק הדין נדחה בפסק דינו של כב' הש' י' עמית בע"א XXX פסק
5 הדין צורף גם על ידי התובע לתיק דנא (נספח לה לת/7)). דוגמא נוספת היא עריכת הסכמים
6 במסגרת פסטיבל XXX בשנת 2007 (ראו: פסקה 3 לפסק דינו של כב' הש' ד' צרפתי בת.א. XXX
7 לפיה התובע טען במסגרת ההליך שם כי הוא כרת חוזה עם בעלי XXX ו XXX וכן היה במו"מ
8 מתקדם עם חברת XXX לשיתוף פעולה ומימון XXX. ערעורו של התובע לבית המשפט העליון
9 נדחה בע"א XXX. בנסיבות אלו, לפיהן התובע היה איש עסקים שניהל אף מיזמים בינלאומיים,
10 בעל ניסיון רב בכל הנוגע להסכמים, קשה להלום כי יש ממש בטענתו לפיה חתם על ההסכמים דן
11 מבלי לקרוא אותם.
12

סוגיית הייצוג:

13
14
15 76. אין בידי לקבל טענת התובע לפיה הוא הוטעה לחשוב שהנתבע מייצג אותו ושומר על
16 האינטרסים שלו, דבר שהסתבר בסופו של יום כמצג שווא. **לא זו בלבד שלא עלה בידי התובע**
17 **להוכיח כי הנתבע הציג בפניו מצג לפיו הוא מייצג אותו אלא שאף לא הוכח כי מצג זה הוא שהביא**
18 **אותו להתקשרות בהסכמים** (ראו והשוו: תמ"ש (כ"ס) 3351/07 מ. נ. נ' מ. ש. [פורסם בנבו] (8.3.09)
19 בפסקה 35 לפסק הדין).
20

21 77. מובהר כי התובע לא הציג הסכם שכר טרחה או הסכם אחר לתמיכה בטענתו לפיה הנתבע שימש
22 כעורך דינו לעניין ההסכמים. ראו דברי התובע בחקירתו בדיון מיום 2.7.17 (בעמ' 67 בשורות 6-
23 11):

24 "ש. אתה יכול להראות הסכם?"

25 ת. אני יכול להראות את המכתב, את כתב התביעה שאתם ערכתם.

26 ש. הסכם...

27 ת. לא היה הסכם.

28 ש. הסכם בדבר ייצוג משפטי בינך לבין עו"ד XXX? בין XXX בע"מ לנתבע?

29 ת. אין הסכם, הוא היה גיס שלי והוא ייצג אותי והוא קיבל גם שכר טרחה".

30 (ההדגשות שלי- ש.ב.).
31

32 78. התרשמתי מאמינות עדותו של הנתבע בדיון 15.4.18 בהתייחסו לסוגיית הייצוג (בעמ' 164 בשורות
33 18-22):

34 "ש. האם היית עורך דין שלי ביום 03/06/07 כשישבת איתי והחתמת אותי על מסמכים. האם

35 החתמת אותי על מסמכים?"

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671-XXX נ' XXX ואח'

1 ת. ב- 03/06/07 בהסכם הזה, בהסכמים שנערכו, אני מתקשה לומר שייצגתי את הנתבעת או
2 אותך. אני הייתי החייט שתפר את הדבר שאתם רציתם בו. לא ייצגתי אף אחד מכם. לא את
3 הנתבעת ולא אותך".

4 ראו גם חזרה על הדברים בעקביות בהמשך עדותו בפניי בעמ' 170 בשורה 21: "אתם אלה
5 שרציתם את המסמכים..." ובעמ' 173 בשורה 4: "אתם ידעתם היטב מה אתם רוצים".
6 דומני כי יש בדבריו אלו של הנתבע לפיהם הוא היה החייט שתפר את החליפה שהתובע והנתבעת
7 רצו בה, כדי לתאר באופן מדויק את מצב הדברים בפועל.

8
9 79. עוד ייאמר כי אין לתובע אלא להלין על עצמו בכך שבחר שלא להיות מיוצג ו/או להתייעץ עם עורך
10 דין בטרם החתימה על ההסכם.

11
12 80. מתוך המקובץ לעיל, עולה כי הנתבעים לא הטעו את התובע והוא לא חתם על ההסכמים מתוך
13 הטעייה.

הטענה בדבר טעות:

14
15
16
17 81. משקבעתי בפרק הדין בהטעייה, כי לא הייתה כל הטעייה מצד הנתבעים, ממילא נופלת איתה טענת
18 הטעות, שכן טעות הנה אחת מיסודותיה של עילת הטעייה, כמבואר לעיל.

19
20 82. בנסיבות אלה, אפוא, אני דוחה את הטענה בדבר טעות.

הטענה בדבר חוסר תום לב והפרת הוראות סעיפים 12,39 ו-61 לחוק החוזים:

21
22
23
24 83. לטענת התובע, ההסכמים שנחתמו ביום 3.6.07, כשבוע בלבד לאחר שהסתיים פסטיבל XXX הינה
25 פעולה משפטית שנעשתה בחוסר תו"ל ודינה להתבטל. הנתבעים כפו על התובע לחתום על התוספת
26 להסכם, על נספחיה, כאשר התובע לא היה מיוצג, וחשב שהנתבע מייצג אותו ושומר על
27 האינטרסים שלו. האינטרס שלו היה לשמור על התא המשפחתי, ושקורת הגג והעסק המשותף לא
28 ייפגעו. הנתבעים רימו את התובע עת הבטיחו לו כי זה מה שיקרה בעודם פועלים בנחרצות לזרוק
29 אותו מהדירה בXXX והנתבעת מיד לאחר אישור ההסכם בחרה להתגרש ממנו כדי שדבר זה
30 יאפשר לה להבריח נכסים מפני נושיה הפוטנציאליים (סעיף 9 לסיכומיו).

31
32 84. לאור כל המפורט והמבואר לעיל, הממצאים העובדתיים והמסקנות המשפטיות אליהן הגעתי, לא
33 מצאתי כי הנתבעים פעלו בחוסר תום לב.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671 XXX נ' XXX ואח'

- 1 בהקשר זה ייאמר כי אני סבורה שלא היה כלל מקום לטעון לחוסר תום לב מצד הנתבעים, בנסיבות
2 לפיהן שולמה מלוא התמורה. אין מחלוקת בין הצדדים כי תמורת העברת הזכויות בדירה שולמו
3 סכומים כדלקמן:
- 4 א. על פי נספח "יי" לנ/2 (אסמכתאות מבנק XXX בדבר ביצוע העברות כספיות לבנק XXX
5 מיום 4.6.07) שולם לחשבון המשכנתא סך של 32,485.75 ₪ וסך נוסף של 1,000,000 ₪, קרי
6 סה"כ: 1,032,485.75 ₪. על פי סעיף 26.1 לתצהירו של התובע מיום 25.3.09 אשר צורף
7 לתגובתו מיום 6.12.09 סך של 1,031,926 ₪ שולם לסילוק המשכנתא כולל קנס פירעון
8 מוקדם בהפקדה ישירה לחשבון המשכנתא.
- 9 ב. על פי נספח "י" לנ/2 (תשלום שוברים במזומן, שולם מס רכישה סך של 9,663 ₪ בגין שומה
10 מס' XXX. על פי סעיף 26.2 לתצהירו של התובע מיום 25.3.09 אשר צורף לתגובתו מיום
11 6.12.09 סך של 9,148 ₪ לסילוק חוב מס רכישה של המוכר, במסגרת שומה מס' XXX
12 בהפקדה ישירה למס שבח.
- 13 ג. על פי נספח "י" לנ/2 (אסמכתאות מבנק XXX בדבר ביצוע העברה כספית לפלוני מיום
14 4.6.07) מדובר סך של 28,579.25 ₪ וסך נוסף של 39,420.75 ₪, קרי סה"כ: 68,000 ₪. על פי
15 סעיף 26.3 לתצהירו של התובע מיום 25.3.09, אשר צורף לתגובתו מיום 6.12.09, סך של
16 60,000 ₪ שולם בתשלום לפלוני בוצע ביום 5.6.07, כאשר לדבריו: "חוב זה היה בהסתמך
17 על חוזהים ביני ובין גרושתי כתשלום עבור חלקו של פלוני בדירת XXX".
18
- 19 יצוין כי התובע לא התכחש לתשלום הסכומים (גם אם קיימים פערים בסכומים עצמם, כמפורט
20 לעיל). ראו גם: דבריו בחקירתו בדיון מיום 26.4.17 (בעמ' 61 בשורות 8-10): "...היא (הכוונה
21 לנתבעת- ש.ב.) **כיסתה את חלקי בחוב. היא שילמה במקומי בקטע הזה 550,000 ₪ כיסוי חוב**
22 **ושילמה 550,000 ₪ כיסוי חוב שלה. זו הפעם הראשונה שהיא שמה שקל אחד לכיסוי חובות**
23 **למעט המקרה של...".**
24
- 25 86. בנסיבות אלו, לפיהן שולמו הסכומים כמפורט לעיל תמורת העברת הזכויות בדירה, דווקא התובע
26 הוא אשר למעשה מנוע ומושתק מלהתכחש להתחייבויותיו על פי ההסכם, נוכח חובת תום הלב
27 (ראו: ע"א 151/85 רודן נ' רודן, פ"ד (לט) 186, 193 (1985); רע"א 4928/92 עזרא נ' המועצה
28 המקומית תל מונד, פ"ד (5) 94, 100 (1993); בע"מ 7734/08 פלוני נ' פלונית [פורסם בנבו] (2010);
29 בע"מ 9126/05 פלונית נ' פלוני [פורסם בנבו] (2006). ראו לעניין זה גם: פסקה 13 להחלטת כב' השי
30 שטמר מיום 6.1.08 במסגרת בר"ע 2238/07 (נספח A לנ/2).
31
- 32 87. על כן, אני דוחה את הטענה בדבר חוסר תום לב מצד הנתבעים.
33

הטענה בדבר חוזה למראית עין:

35

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671-XXX נ' XXX ואח'

88. לטענת התובע (סעיף 10 לסיכומיו), המערכת החוזית הנסתרת הינה חוזה למראית עין, אשר מטרתו של הנתבע הייתה להעביר את כל הזכויות בדירה ב-XXX לנתבעת, וזאת על מנת להבריח נכסים מנושי הנתבעת ומנושי התובע, ועל מנת לאפשר מצב של הוצאת התובע מהדירה ב-XXX. התובע מפנה לסעיף 10 להחלטת כב' הרשם (כתוארו דאז) נ' זיתוני, בו לשיטתו, נקבעו מסמרות באשר לכך כי עסקינן בהסכמים למראית עין שנועדו להבריח נכסים. יש לראות בקביעות אלה הוכחה ניצחת כי עסקינן בחוזים למראית עין שכל מטרתם להגן על הנתבעת מפני נושיה, מעשה פסול של הברחת נכסים. התובע הדגיש כי הוא מעולם לא ביקש מהנתבע להבריח את נכסיו מפני נושיו, ושילם לנושים השונים סך של מיליוני שקלים ממקורותיו שהופקדו בבנקים כבטוחות לחובות המשותפים. לגישתו, החוזה למראית עין אינו מעניק לו כל יתרון או זכויות כלשהן והוא רק פוגע בו באופן אנוש.

89. אין בידי לקבל את טענות התובע. ובמה דברים אמורים?

90. סעיף 13 לחוק החוזים קובע כדלקמן: "חוזה שנכרת למראית עין בלבד – בטל; אין בהוראה זו כדי לפגוע בזכות שרכש אדם שלישי בהסתמכו בתום לב על קיום החוזה".

91. הלכה פסוקה היא כי: "חוזה למראית עין הוא חוזה שבו "מסכימים ביניהם הצדדים, כלפי חוץ, על הסדר משפטי מסוים, בעוד שכוונתם האמיתית שונה" (ע"א 630/78 ביטון נ' מזרחי, פ"ד לג(2) 576, 581 (1979) (להלן: עניין מזרחי)). בחוזה כזה מתקיים חוסר התאמה מכון בין הצהרת הרצון של הצדדים המשתקפת כלפי חוץ בחוזה שכרתו ובין רצונם האמיתי והסמוי שלא לתת לאותו חוזה תוקף מחייב (גבריאלה שלו דיני חוזים 167 (מהדורה שניה, 2003) (להלן: שלו); דניאל פרידמן ונילי כהן חוזים א 158 (1991) (להלן: פרידמן וכהן); ע"א 6295/95 בוחסירה נ' בוחסירה, פ"ד נ(1) 259, 261 (1996) (להלן: עניין בוחסירה)). בטלותו של חוזה למראית-עין מתוקף סעיף 13 לחוק החוזים מבטאת את העקרון לפיו אין לתת תוקף מחייב לחוזה פיקטיבי. ובמילים אחרות, חוזה למראית עין בטל מעיקרו משום שמלכתחילה לא היה לו, למעשה, כל תוקף ביחסים בין הצדדים שהתקשרו בו (שלו, בעמ' 168). פער זה בין רצונם האמיתי של הצדדים לבין המצג החיצוני הנשקף מן החוזה, נועד בדרך כלל להשיג תכלית מסוימת, חוקית, בלתי-חוקית או ספק-חוקית (ע"א 4305/10 אילן נ' לוי, [פורסם בנבו] פסקה 21 לפסק דינו של השופט ע' פוגלמן (9.5.2012)). אך תהא מטרה זו אשר תהא, משהצדדים להסכם לא התכוונו לכתחילה לקיים את ההסכם כפי שהוא משתקף כלפי חוץ, בין משום שהם אינם מעוניינים כלל בשינוי המצב המשפטי ביניהם, בין משום שמאחורי ההסכם למראית עין עומד חוזה שונה וסמוי, תוצאתו של מהלך פיקטיבי כזה היא בטלות" (ראו: ע"א 3642/11 כהן נ' גטאס [פורסם בנבו] (3.3.14) בפסקה 6 לפסק דינה של כב' השופטת א' חיות).

92. עוד נפסק כי: "על מנת לקבוע האם הסכם הוא הסכם תקף או שמא הסכם למראית עין, יש להתחקות אחר כוונתם האמיתית של הצדדים בעת כריתת החוזה ולבחון האם ההסכם אכן

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671-XXX נ' XXX ואח'

- 1 משקף את אותה הכוונה, אם לאו. התשובה לשאלה זו היא שאלה שבעובדה הנלמדת ממכלול
2 נסיבות המקרה (ע"א 3725/08 חזן נ' חזן, [פורסם בנבו] פסקה 25 (3.2.2011) (להלן: עניין חזן))
3 והנטל להוכיח כי חוזה נכרת למראית עין מוטל על שכמו של מי שטוען לאי-אמיתות החוזה (שלו,
4 בעמ' 169; ע"א 545/79 בראונר נ' דיאמסלס, פ"ד לח(2) 191, 198 (1984) (להלן: עניין בראונר);
5 ע"א 1780/93 בנק המזרחי המאוחד בע"מ נ' אולצ'יק, פ"ד נ(2) 41, 43 (1996); עניין בוחסירה,
6 בעמ' 262; ע"א 623/85 סלהוב נ' גליה, פ"ד מג(2) 214, 218 (1989) (להלן: עניין סלהוב); ע"א
7 7497/07 רינגל נ' לינדאור, [פורסם בנבו] פסקה 11 (22.2.2010) (להלן: עניין רינגל)). אשר לרמת
8 ההוכחה הנדרשת מבעל דין המעלה טענת בטלות בשל היות החוזה למראית עין, כבר נפסק כי
9 בשל טיבה של הטענה נדרשת רמת הוכחה מוגברת לצורך ביסוסה (עניין חזן, פסקה 31; עניין
10 בראונר, שם בעמ' 198 (1984))" (ראו: ע"א 3642/11 כהן נ' גטאס [פורסם בנבו] (3.3.14) בפסקה 7
11 לפסק דינה של כבי' השופטת א' חיות).
12
- 13 93. ההלכה מקדמת דנא קבעה כי: "...בחוזה למראית עין אין צד אחד מרמה או מטעה את הצד האחר.
14 שני הצדדים כאחד הסכימו, כי כלפי חוץ תוצג מציאות משפטית שאינה משקפת את שהוסכם
15 בין הצדדים כלפי פנים..". (ראו: דברי כבי' השופט (כתוארו אז) א' ברק בע"א 630/78 ביטון ואח'
16 נגד מזרחי פד"י לג (3) 576 בפסקה 4 לפסק דינו). במקרה דנא, כאמור, התובע טען כי הנתבעים
17 רימו ו/או הטעו אותו. מכאן כי אין המצב העובדתי נכלל בגדר ההגדרה המשפטית של חוזה
18 למראית עין, כמפורט לעיל, ואין להגדירו כך.
19
- 20 94. זאת ועוד, השתכנעתי כי במקרה שלפניי אין מדובר "במקרה שבו מלכתחילה הצדדים לא התכוונו
21 לערוך חוזה אלא רק מראית עין של חוזה. לא זו בלבד שאיש מהצדדים לא גמר בדעתו להתקשר
22 בחוזה מחייב, אלא שכל אחד מהצדדים ידע שרעהו אינו מתכוון להתקשר בחוזה מחייב." (איל
23 זמיר ומיכאל כהן "חוזה פסול, חוזה למראית עין או חוזה פסול למראית עין" משפטים מה 251,
24 253 (2015)). סבורני כי במעגל הפנימי של בני הזוג, לא הייתה מראית עין. אי לכך, לא היה פער בין
25 ידיעת הצדדים לבין פרטי החוזה ומשכך אין זה חוזה למראית עין (ראו: תמ"ש (ת"א) -02-19955-
26 11 ד.ה.נ' ש.ה. [פורסם בנבו] (23.2.12). ויודגש- בין הצדדים לא נחתם הסכם שמה שנכתב בו שונה
27 ממה שהיה אמור להתבצע בפועל.
28
- 29 95. בנסיבות אלה, מסכימה אני עם דברי הנתבעים (בסעיף 74 לסיכומיהם) לפיהם מדובר לכל היותר
30 בבחירה לא מוצלחת של מילים מצד מנסח הנספח שיכול היה להגיע לאותה תוצאה משפטית בלי
31 להשתמש במילים "מראית עין" דווקא.
32
- 33 96. עיון בסעיף 2 לנספח א' לחוזה המכר מלמד על כך שהכוונה בשימוש בצמד המילים "למראית עין"
34 הינה במובן המילולי של המילה, ולא המשפטי, דהיינו, מכירת זכויותיה של הנתבעת בדירה אינן
35 עוברות אליה כי אם לנאמן מטעמה. ברור כי אין הכוונה בחוזה למראית עין בו עוסק סעיף 13
36 לחוק החוזים, כפי שבואר לעיל.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671 XXX נ' XXX ואח'

1
2 97. הנתבע היטיב להבהיר את כוונת צמד המילים "למראית עין" שבהסכם, בעדותו בדיון מיום
3 15.4.18 (בעמ' 173 בשורות 18-13): "...שתי המילים האלה שאתה חוגג עליהם, כמוצא שלל רב,
4 "למראית עין", משמעותן הייתה, בין כל מי שאתה רוצה, האחת – למרות שהנתבעת לא נפרדת
5 מבעלותה בדירה, אלא ההפך – דהיינו מגדילה החזקתה בדירה, הדירה תהיה רשומה בטאבו או
6 במרשם החברה המשקמת, על שמי. ז"א, למראית עין ייראה כי אני הבעלים, אך בפועל, היא
7 הבעלים המלא של הדירה. זה מה שאומר מראית עין שאתה מפנה אליהם".
8 ראו גם דבריו בחקירתו החוזרת (בעמ' 176 בשורות 25-20):
9 "ש. נשאלת על מראית עין והסברת. תבהיר, האם בעלותה של הנתבעת בדירה, בעקבות העסקה,
10 דווח למיסוי מקרקעין?
11 ת. ברור. הוא דווח. מבחינת מיסוי מקרקעין, בעלותה שקופה לחלוטין. ויותר מזה, שקופה
12 לכולם, לכל הנושים, באשר כל המערכת ההסכמית הזו צורפה לתביעה לפס"ד הצהרתי
13 במיטלטלין בדירה. היא צורפה בפני כל הנושים. זה היה עו"ד XXX אחד שייצג מישהו,
14 עו"ד XXX וכולם".
15 דומני כי הדברים ברורים ואין צורך להרחיב.
16
17 98. לעניין טענת התובע לפיה סעיף 10 להחלטת הרשם (כתוארו דאז) זיתוני מיום 4.2.15 מהווה הוכחה
18 כי מדובר בהסכם למראית עין, הרי שבסעיף 10 להחלטת הרשם האמורה, סקר הרשם את חוזה
19 המכר ונספחיו, על פי לשונם, באומרו:
20 "10. בד בבד עם החתימה על הסכם הממון משנת 2007 נחתם חוזה בין התובע והנתבעת כמוכרים
21 לנתבע כקונה, המסדיר את העברת הזכויות בדירה בXXX מהתובע והנתבעת לנתבע (להלן:
22 "החוזה משנת 2007"). לחוזה משנת 2007 יש שני נספחים. נספח א' קובע כי הנתבע רוכש
23 את הדירה בXXX כנאמן עבור הנתבעת. סעיף 2 לנספח א' קובע כי מכירת זכויותיה של
24 הנתבעת בדירה לנתבע הנה למראית עין בלבד (להלן: "נספח א'"). נספח ב' לחוזה הוא
25 הסכם נאמנות שהצדדים לו הם הנתבעת והנתבע. במסגרת הסכם זה מצהירה הנתבעת כי
26 ידוע לה שסכום של מיליון ₪ מהסכום ששימש לרכישת הדירה בXXX בא ממקורות של
27 אביה XXX אשר מעוניין להעניק את הסכום הזה לנתבעת במתנה מותנית. אחד התנאים
28 הוא רישום הדירה על שם הנתבע כדי להגן על הדירה מפני נושים אפשריים של הנתבעת.
29 תנאי נוסף הוא חתימתו של התובע או כל אדם אחר שיחיה בדירה עם הנתבעת כבן זוג, על
30 הסכם ממון לפיו מעמדו בדירה הוא של בר רשות בלבד (להלן: "נספח ב'")."
31 ברי כי אין בדברי כב' הרשם דאז זיתוני כדי להביא למסקנה המשפטית של קיומו של חוזה למראית
32 עין. כב' הרשם כתוארו דאז זיתוני כלל לא דן בסוגיה זו (וגם לא הייתה לו סמכות לדון בכך
33 במסגרת תפקידו כרשם) כי אם החלטתו ניתנה בעניין חיוב התובע בתשלום תוספת אגרה ובקשת
34 התובע לפטור מתשלום אגרה. משכך, אני דוחה את טענותיו אלו של התובע.
35

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671-XXX נ' XXX ואח'

99. מן המקובץ עולה כי התובע לא עמד בנטל הראייה הרובץ עליו ולא הוכיח כי ההסכמים הינם למראית עין. על כן, אני דוחה את הטענה.

הטענה בדבר עושק:

100. סעיף 18 לחוק החוזים העוסק בעילת העושק, קובע כי: "מי שהתקשר בחוזה עקב ניצול שניצל הצד השני או אחר מטעמו את מצוקת המתקשר, חולשתו השכלית או הגופנית או חוסר נסיונו, ותנאי החוזה גרועים במידה בלתי סבירה מן המקובל, רשאי לבטל את החוזה".

101. יסודותיה של עילת העושק הם: קיום חוזה, מצוקת הנעשק, התנהגות העושק, קשר סיבתי בין התנהגות העושק למצב הנעשק והיות תנאי החוזה גרועים במידה בלתי סבירה מן המקובל (גי' שלו דיני החוזים - חלק כללי לקראת קודיפיקציה של המשפט האזרחי (תשס"ה), 348-350). כלומר, לעילת העושק שלושה תנאים מצטברים: התנאי הראשון מתייחס למצבו של העשוק (קיומם של מצוקה, חולשה שכלית או גופנית או חוסר נסיון); התנאי השני, להתנהגותו של העושק (ניצול מצבו של המתקשר); והתנאי השלישי הוא שתנאי החוזה הם גרועים במידה בלתי סבירה מן המקובל.

102. עילת הביטול קמה בהצטרפותם יחד של שלושת היסודות האלה. יסודותיה של עילת העושק אינם רק יסודות מצטברים, הם גם 'שלובים זה בזה ככלים שלובים', וקיימת ביניהם תלות הדדית המתבטאת בכך שככל שמתקיים אחד היסודות באופן מובהק יותר כן תטה הכף לכיוון המסקנה שמתקיימים היסודות האחרים (ראו: ע"א 2041/05 מחקשווילי נ' מיכקשווילי [פורסם בבנו] (19.11.2007) בפסקה 12 לפסה"ד), דניאל פרידמן ונילי כהן חוזים (כרך ב' תשנ"א-1991) בעמ' 980; ע"א 403/80 סאסי נ' קיקאון, פ"ד לו(1) 762 (1982) בעמ' 769).

103. התנאי הראשון לעילת העושק מתייחס למצבו של העשוק, למצוקתו, חולשתו השכלית או הגופנית או חוסר נסיונו. בטרם יכיר בית-המשפט באפשרות ביטול חד-צדדי של חוזה בעילת העושק, עליו להשתכנע כי המצוקה, החולשה הגופנית או השכלית או חוסר-הניסיון היו כבדי משקל והסיטו את שיקול-דעתו של העשוק סטייה של ממש מנתיבו הנכון (ראו: גבריאלה שלו דיני חוזים, בעמ' 248). בספרה, מציינת פרופסור שלו כי "מצוקה היא מצב של צרה ודוחק שאליו נקלע המתקשר".

104. בע"א 403/80 סאסי לעיל, בית המשפט העליון הבהיר אודות מצבו של העשוק: "מכאן, שאותם דברים שמנינו בעשוק אינם מעמידים אותו במקום שפסולי דין עומדים, שכן אין הוא חולה נפש או לקוי בשכלו ... ואף-על-פי-כן, אין לומר, שדעתו הייתה מיושבת, וכי גמירת הדעת שלו הייתה

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671-XXX נ' XXX ואח'

- 1 כגמירת דעתו של כל מתקשר צלול בדעתו. הוא מצוי אי שם בין הקצוות; אין הוא בעל מום, שמומו
2 פוסל אותו, ואין הוא חסר דעה וידיעה, שחסרונם עושה את פעולתו כאין וכאפס, אלא הוא בגדר
3 "מעין בעל מום", הקרוב או דומה לשני אלה מבחינת הפגם בשיקול-דעתו, ש"מומו" פוגם
4 בהתקשרות חוזית מסוימת, הניתנת לביטול רק בהתקיים יתר יסודותיה של עילת העושק.
5 לפיכך חייבים המצוקה, החולשה השכלית או הגופנית וחוסר הניסיון להיות כבדי משקל, ועל
6 בית המשפט להשתכנע, שפעלו את פעולתם על העשוק והסיטו את שיקול-דעתו סטייה של ממש
7 מנתיבו הנכון...אין מקישינ ממצוקתו של פלוני על מצוקתו של אלמוני, כשם שאינה דומה
8 מצוקה, הפוגמת בעיסקה פלונית למצוקה, הפוגמת בעיסקה פלמונית".
9
- 10 105. בענייננו, לא עלה בידי התובע להביא ראיות חיצוניות ממשיכות, בין בעדים נוספים ובין בתעודה
11 רפואית, כי מצבו היה קשה במיוחד, וכי הוא היה נתון במצוקה כבדת משקל. התובע לא צירף
12 תעודה רפואית (האישור הרפואי שצורף הינו מיום 28.6.12 (ראו נספח לז' לת/7) קרי למעלה מ-5
13 שנים ממועד החתימה על ההסכמים), לא פנה בבקשה למינוי מומחה בהתאם לתקנה 258(ז)
14 לתקנות סדר הדין האזרחי, ולא הביא עדים להוכחת מצבו הנפשי עובר לחתימת ההסכמים ועל
15 מנת להוכיח כי מצבו הנפשי מנע ממנו לבחון כראוי את תנאי ההסכמים עליהם חתם ו/או כי היה
16 במצב מצוקה השולל ממנו את ישוב הדעת (ראו: תמ"ש (כ"ס) 3351/07 מ. נ. נ' מ. ש. [פורסם בבנו]
17 (8.3.09) בפסקה 26 לפסק הדין, וכן: עמ"ש (חי') 14130-10-16 פלונית נ' פלוני (לא פורסם) בפסקה
18 24 לפסק דינה של כב' השי' א' אלון).
19
- 20 106. העדים שהביא התובע לא העידו על מצב שניתן לראותו כ"מצוקה" על פי הפסיקה. כך, מר XXX,
21 אחיו של התובע, העיד בדיון מיום 31.1.17 כי התובע לא שיתף אותו במתרחש בזמן אמת, כדבריו
22 (בעמ' 15 בשורות 33-30):
23 "ש. אתה שמעת ממנו מדי פעם לפעם על קושי כלכלי או צרכים? בכל זאת מדובר בהלוואה של
24 כ- 54,000 ₪?
25 ת. בד"כ הוא לא שיתף אותי. הוא גם לא שיתף אותי בכל מה שהתחולל אח"כ, שעשו לו תרגיל
26 עוקץ. אם הוא היה משתף אותי הייתי מונע את זה ממנו בתור אח".
27 ובהמשך דבריו (בעמ' 17 בשורות 21-19):
28 "ש. אתה נידבת לנו, למרות שלא נשאלת, תשובה שעשו לתובע עוקץ. כמה זמן אחרי, ביחידות
29 זמן – חודשים, שנים, נודע לך על אותו עוקץ כביכול לטענתך?
30 ת. לא יודע לשחזר לך. לא בזמן הווה. לא נודע לי בזמן הווה".
31 (ההדגשות שלי- ש.ב).
32 משכך הם פני הדברים, העד לא יכול היה להעיד כלל על מצבו הנפשי של התובע עובר לחתימת
33 ההסכמים.
34
- 35 107. כך אף באשר לעד מר XXX, בנו של התובע, אשר העיד בדיון מיום 31.1.17 על מצבו של אביו
36 כדלקמן (בעמ' 25 בשורות 18-3):

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671 XXX נ' XXX ואח'

- 1 "ש. האם אני מבין נכון שאתה לא היית מסוכסך איתו באותו זמן? לא זמין בשבילו באותו זמן?
2 לו רצה יכל להתייעץ איתך? גרת בXXX באותו זמן?
3 ת. גרתי בXXX, אבא שלי היה במצב נפשי... אם הוא היה במצב טוב הוא כנראה היה בא
4 להתייעץ איתי, אבא שלי היה במצב לא טוב, עם לחצים מאוד גדולים שהופעלו עליו מצד
5 הנתבעת והנתבע. לדעתי באותו שלב, אם אני מזייק בתאריכים וזוכר נכון, עוד לא היה לו
6 אף תיק בהוצל"פ אלא רק לאחר שהנתבע והנתבעת התחילו לעשות מה שעשו במסכת
7 לחצים מאוד גדולה.. אני הייתי זמין אבל הוא לא יכל להתייעץ איתי בכלל.
8 ש. זאת אומרת שבשורה התחתונה הוא לא התייעץ איתך בכלל על ההסכם ומכירת הדירה?
9 ת. לא. נראה לך שהייתי נותן לו לעשות את זה?"
10 (ההדגשה שלי- ש.ב.)
11 אינני סבורה כי ה"מצוקה" המופיעה בסעיף 18 לחוק החוזים מכוונת ל"מצב לא טוב", ונדרשת
12 מצוקת כבדת משקל.
13
14 108. גם בעדותו של מר XXX, אחיו של התובע, בדיון מיום 26.4.17 לא היה כדי לסייע לתובע, שכן העד
15 העיד על מצבו של התובע לאחר החתימה על ההסכם, כלשונו (בעמ' 51 בשורות 12-2):
16 "ש. באותה עת, התובע היה פגוע מזה שהוא לא נסע עם הנתבעת לחופשה משפחתית לXXX?
17 ת. התובע התקשר אלי מספר ימים לפני אותה שבת, אני לא זוכר מתי בדיוק, כן, הוא היה פגוע
18 שהוא לא נסע עם הנתבעת אבל הוא היה יותר פגוע או מוטרד מההסכם שהוא חתם עליו
19 באישון לילה. בכלל המורל שלו היה מאד ירוד. הוא פנה אלי שאבוא ואעזור לו בכל צורה
20 שהיא להתמודד עם הקשיים שלו.
21 ש. אני מבין ממה שכתוב בתצהירך שכבר אז בעת שפגשת אותו בדירה, התובע החליט לפנות
22 לעו"ד, להתייעץ עם עו"ד. אתה זוכר את זה? יכול לאשר?
23 ת. לא. התובע פנה אלי כיוון שהיה ההסכם הזה, לא יודע בדיוק לתאר, הסכם ביטול ממון,
24 הסכם חדש, לא זוכר בדיוק, הוא פנה אלי שהוא חתם על זה ולא יודע מה לעשות עם זה.
25 באתי עם ביתי, ועיינו בזה. אני לא עו"ד אבל ביתי הבחינה שזה חוזה מאד חד צדדי. במילים
26 עדינות. הציעה לו לשכור שירותים של עו"ד"
27 (ההדגשות שלי- ש.ב.)
28 סבורני כי אין בקיומו של "מורל ירוד" מספיק לעלות כדי המצוקה אליה התכוון המחוקק בסעיף
29 18 לחוק החוזים.
30
31 109. זאת ועוד, התובע העיד כי במועד החתימה על ההסכמים הוא עבד על פרויקט 100 שנים לבית
32 הספר XXX בXXX. ראו דבריו בדיון מיום 2.7.17 (בעמ' 73 בשורות 1-2): "...100,000 ₪
33 שקיבלתי בפועל מבית הספר בXXX, קיבלתי בעבור עבודה שביצעתי בחודש יולי 2007...". וכן
34 דבריו בעמ' 76 בשורות 2-3: "...אני בכלל לא התראיתי איתה עבדתי בוקר עד לילה בXXX. הייתי
35 עסוק בפרוייקט נגד אלימות של 16 מיליון ₪". ראו גם: נספח מא' לת/7 המעיד כי התובע היה

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671 XXX נ' XXX ואח'

1 XXX האירוע. דומני כי קשה להלום כי אדם ששרוי במצוקה כה כבדת משקל, כפי הנטען על ידו,
2 יעבוד באופן רגיל.

3
4 110. זאת ועוד, כמפורט לעיל, קיימת חשיבות רבה לעובדה כי במקרה דנן בית המשפט אישר את
5 התוספת להסכם ונתן לה תוקף של פסק דין, כאשר יושם אל הלב כי ההסכם נחתם ביום 3.6.07
6 והדיון בבקשה לאישורו התקיים בפניי ביום 26.6.07, קרי 3 שבועות לאחר מכן. בשל חשיבותו,
7 אביא את פרוטוקול הדיון מיום 26.6.07 במלואו:

"פרוטוקול

8
9 המבקשים 1-2:

10 את ההסכם ערכה עבורנו ובהסכמתנו עו"ד XXX לאחר שהסבירה לנו את משמעויות סעיפי
11 ההסכם את מהות ההסכם ואישורו.

12 עו"ד XXX:

13 אני ערכתי עבור המבקשים 1-2 את ההסכם בהסכמתם לאחר שהסברתי להם את
14 משמעויות סעיפי ההסכם, את מהות ההסכם ואישורו.

15 הערת בית המשפט:

16 בית המשפט נכח כי הצדדים מבינים את משמעויות סעיפי ההסכם וכי הם חתמו על
17 ההסכם מרצונם הטוב והחופשי.

18 המבקשת 1:

19 ההסכם מקובל עלי, אני מבינה את פרטי ההסכם, את משמעויות סעיפי ההסכם ואת מהות
20 ההסכם ואישורו ואני מבקשת ליתן להסכם תוקף של פסק דין.

21 המבקש 2:

22 ההסכם מקובל עלי, אני מבין את פרטי ההסכם, את משמעויות סעיפי ההסכם ואת מהות
23 ההסכם ואישורו ואני מבקש ליתן להסכם תוקף של פסק דין.

אישור ופסק דין

24
25 לאחר שבית המשפט נוכח כי הצדדים עשו את הסכם (נספח א') מיום 3.6.07 בהסכמה
26 חופשית והבינו את משמעותו ואת תוצאותיו, ולאחר שניתנו להם הסברים נאותים אודותיו,
27 ניתן האישור להסכם כמבוקש לפי חוק יחסי ממון בין בני זוג תשל"ג – 1973 וכן ניתן להסכם
28 תוקף של פסק דין".

29
30 111. מפרוטוקול הדיון מיום 26.6.07 עולות המסקנות כדלקמן:

31 א. בית משפט זה התרשם כי ההסכם נחתם מרצון ומתוך הבנת תוכנו, משמעותו ותוצאותיו.
32 ב. התובע הצהיר לפרוטוקול כי ההסכם מקובל עליו, הוא מבין את פרטי ההסכם, את
33 משמעויות סעיפי ההסכם ואת מהות ההסכם ואישורו והוא ביקש ליתן להסכם תוקף של
34 פסק דין.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671 XXX נ' XXX ואח'

- 1 ג. בית המשפט אישר את ההסכם ונתן לו תוקף של פסק דין לאחר שנוכח כי הצדדים עשו את
2 הסכם בהסכמה חופשית והבינו את משמעותו ואת תוצאותיו, ולאחר שניתנו להם הסברים
3 נאותים אודותיו.
4
- 5 112. התובע העיד בדיון מיום 25.1.18 אודות מעמד אישור ההסכם באומרו (בעמ' 143 בשורות 26-22):
6 "ש. ב- 26/06/07, אתה הופעת בבית המשפט לענייני משפחה כדי לאשר את ההסכם ממון
7 שנחתם.
8 ת. נכון. בוודאי.
9 ש. באותו מעמד נכחה איתך ועם הנתבעת שהייתה גם נוכחת, עו"ד XXX.
10 ת. בוודאי".
11 ובהמשך דבריו (בעמ' 144 בשורות 1-14):
12 "ש. תאשר לי בבקשה שמעולם לא ביקשת בקשה לתיקון הפרוטוקול של אישור ההסכם בבית
13 המשפט.
14 ת. לא ביקשתי.
15 ש. אני מקריא את הפרוטוקול. זה נכון שנאמר?
16 ת. זה נכון. אני רוצה להגיד בשם עו"ד XXX. עו"ד XXX הייתה חברה שלנו. פניתי אליה
17 לפחות 100 פעמים כדי שתבוא לפה ותהיה עדה ותסביר את החלק הבעייתי הזה בהסכם.
18 עו"ד XXX ביקשה ממני וביקשה מהנתבעת, כך התחייבה, יש לי שיחות מוקלטות שלה,
19 לא להזכיר את שמה בבית המשפט. אני מבקש שעו"ד XXX תבוא לחקירה.
20 ש. מפיה של עו"ד XXX נכתב – "אני ערכתי עבור המבקשים..." (מקריא). אתה חולק על
21 הדברים הכתובים מפיה?
22 ת. כן היא אמרה.
23 ש. בית המשפט נכח כי הצדדים מבינים... (מקריא). האם נכון שבית המשפט וידא איתכם
24 בדיון שאתם מבינים את משמעות סעיפי ההסכם? ההסכם הוקרא לכם?
25 ת. הוקרא. כל מה שכתוב בפרוטוקול הוא אמת".
26 בנסיבות אלו, אין לכחד כי יש ליתן משקל רב למעמד אישור ההסכם בכלל ובפרט בבואי לבחון
27 את סוגיית המצוקה הנטענת.
28
- 29 113. משכך, אני קובעת כי לא עלה בידי התובע להוכיח, כי בעת חתימתו על ההסכמים, היה במצב שניתן
30 לראותו כעולה כדי "מצוקה", כנדרש בהוראות סעיף 18 לחוק החוזים.
31
- 32 114. התנאי השני לקיומו של עושק הוא התנהגותו של העושק, קרי, ניצול מצבו של הנעשק. בענייננו,
33 הואיל ולא השתכנעתי כי התובע היה נתון במצוקה הנדרשת, הרי שכפועל יוצא מכך הנתבעים לא
34 ידעו על המצוקה, משקבעתי כי היא לא הייתה קיימת.
35

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671 XXX נ' XXX ואח'

115. התנאי השלישי לקיומו של עושק הוא כי תנאי ההסכם גרועים במידה בלתי סבירה מן המקובל. כמפורט לעיל, השתכנעתי כי במצב בו עמד התובע במועד החתימה, החתימה על ההסכמים הייתה מבחינתו הרע במיעוטו.
116. עוד ייאמר כי התובע לא הוכיח כלל טענתו לפיה שווי הדירה ביום חתימת ההסכמים עמד על \$320,000 (כנטען על ידו בסעיף 8.6 לכתב התביעה המתוקן מיום 29.11.12). התובע הגיש חו"ד מיום 16.3.06 (קרי שנה ו-3 חודשים לפני החתימה על ההסכמים) שנערכה על ידי השמאי מר XXX, לצורך משכנתא בלבד, לפיה שווי הנכס במצבו הנוכחי עמד ע"ס 1,363,000 ₪ כאשר מחירו למימוש מהיר הינו בהפחתה של 15% (ראו נספח "לו" לת/7 בעמ' 417). ואילו הנתבעים הגישו חו"ד מיום 1.8.06 שנערכה ע"י השמאי XXX (נספח ט' לנ/2) לפיה שווי הנכס במצבו הנוכחי עמד ע"ס 1,329,000 ₪, כאשר מחירו למימוש מהיר הינו 1,129,000 ₪.
117. סבורני כי יש מקום להתחשב בשווי שהוערך בחו"ד השמאי המאוחרת בזמן, קרי חו"ד השמאי XXX. כמו כן, כפי שקבעתי לעיל, ביום 6.6.07 הוגשה תביעה ובקשה למתן צו עיקול מטעם הבנק הממשכן (ראו: נספח ל"ב לת/7 ונספחים E 1-9 (חובות) שצורפו לתצהיר התשובה שהוגש לתיק ע"י התובע ביום 25.9.07). מכאן ברור כי דובר במצב קלאסי של מימוש מהיר (כנטען, בצדק, על ידי הנתבעים), קרי יש לקבל את עמדת הנתבעים לפיה שווי הנכס בעת החתימה על ההסכמים היה נמוך מסך של 1,129,000 ₪. נוסף על כך, יש להתחשב גם בעובדה כי בקיץ 2006 פרצה מלחמת לבנון השנייה, אשר היה בה כדי להשפיע על מחירי הדירות בתקופה הרלבנטית לענייננו. כמו כן, יש להתחשב במצב הדירה הספציפית, אשר עלה כי הייתה בה בעייתיות, גם אם מסוימת, כפי שנלמד ממכתבי המתווכים שהוגשו על ידי הנתבעים:
- א. מכתב מטעם תיווך XXX מיום 9.8.07 (נספח ז' לנ/2) - לפיו בחודש 5/07 הצליחו להביא קונים שהיו מוכנים לרכוש את הדירה תמורת סך של 1,160,000 ₪, אשר לשיטתם היה מחיר טוב וראוי עבור הדירה בהתחשב במצב השוק הרלבנטי ומצב הדירה.
- ב. מכתב מטעם "XXX- תיווך ויזום בנדל"ן" מיום 8.8.07 (נספח ח' לנ/2) - לפיו המתווכת לא הצליחה לאתר לקוח אשר היה מוכן לשלם סכום של מעל \$260,000-270,000 דולר וזאת בשל העובדה כי בדירה מספר רב של מדרגות פנימיות, בעיות רטיבות ותחזוקה לקויה, חלוקה פנימית לא נוחה, ומצב השוק.
118. נוכח כל האמור והמפורט, אני קובעת כי התובע לא הוכיח כי שווי הדירה ביום חתימת ההסכמים היה גבוה מהסך ששולם בפועל, ועל כן אני דוחה את טענתו לפיה תנאי ההסכם גרועים במידה בלתי סבירה מן המקובל.
119. מכלל האמור עולה כי לא עלה בידי התובע להוכיח כי ההסכמים מקפחים או בלתי סבירים במידה המצדיקה את ביטולם מחמת עושק.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671-XXX נ' XXX ואח'

הטענה בדבר כפייה:

120. סעיף 17 לחוק החוזים העוסק בעילת הכפייה, קובע כדלקמן: **"מי שהתקשר בחוזה עקב כפייה שכפה עליו הצד השני או אחר מטעמו, בכוח או באיום, רשאי לבטל את החוזה"**. יסודות העילה הם: התקשרות בחוזה, קשר סיבתי וכפייה (ראו: ג' שלו בספרה דיני חוזים (מהדורה שנייה תשנ"ה) עמ' 327-328).

121. בית המשפט העליון קבע כי כפייה דורשת עמידה בשני מבחנים: האחד- עוצמת הכפייה "עוצמה המקדיחה תבשיל", והשני- "איכותו של הלחץ" (ראו: ע"א 1569/93 מאיה נ' פנפורד בע"מ, פ"ד מח (5) 705). עילת הכפייה מושתתת על יסוד של לחץ בלתי מוצדק שהצד השני אחראי לו. הלחץ צריך להיות משמעותי החותר תחת הרצון החוזי החופשי של המתקשר. המבחן המקובל לקביעת עוצמתו של הלחץ ימצא בתשובה לשאלה אם היתה לצד התם חלופה מעשית וסבירה שלא להיכנע לאותו לחץ. על מנת להראות כי עוצמת הכפייה היתה גבוהה יש להראות כי היא שללה או גרעה מרצונו החופשי של המתקשר ושללה ממנו את חופש הפעולה (ראו: פרדימן וכהן, חוזים כרך ב' עמ' 889).

122. בענייננו, לטענת התובע, הוא התקשר בהסכם, לאחר שהנתבעים איימו עליו כי אם לא יחתום על ההסכם, הם ימכרו את הדירה ב-XXX לצד ג', ולכך הם לא זקוקים לאישורו בשל החזקתם בייפוי כוח שניתן לנתבע בעת רכישת חלקו של פלוני בשנת 2006.

123. אין בידי לקבל את הטענה. התובע לא הציג כל ראיה להוכחת טענתו זו בדבר איומי הנתבעים, למעט עדותו היחידה, ללא כל חיזוק. לא הונחה כל תשתית עובדתית לביסוס טענת הכפייה, לא הוכח בפני כי הנתבעים איימו על התובע כלל, קל וחומר איום המגיע לכדי כפייה, ומכאן שדין הטענה להידחות.

124. יפים בהקשר זה דברי כב' השופט נ' הנדל בע"א 2941/14 חושאן נ' עבדאללה [פורסם בבנו] (1.3.2016) בפסקה 5 לפסק דינו בנוגע לעילת הכפייה: **"מדובר בעילה חשובה, חשובה מדי כדי להעלות אותה במקרה שאינו מתאים וללא תימוכין"**.

הטענה בדבר חוזה מנוגד לתקנת הציבור:

125. סעיף 30 לחוק החוזים קובע כדלקמן: **"חוזה שכריתתו, תכנו או מטרתו הם בלתי חוקיים, בלתי מוסריים או סותרים את תקנת הציבור – בטל"**.

126. הלכה פסוקה היא כי: **"תקנת הציבור משקפת את הערכים המוגנים בתפיסות היסוד התשתיתיות של חברתנו [ראו למשל: סעיף 36 לחוות דעתו של כבוד הנשיא א' ברק בדנג"ץ**

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671 XXX נ' XXX ואח'

1 4191/97 רקנט נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד נד(5) 330, 363 (2000) (להלן: עניין רקנט)).
2 באמצעות תקנת הציבור מבטיחה שיטתנו המשפטית התנהגות ראויה ביחסים הבין-אישיים
3 [שם]. תקנת הציבור חובקת בחובה את טובת הציבור ויחידיו והיא נועדה לשמור על אושיות
4 היסוד של הסדר החברתי ועקרונות היסוד של שיטתנו המשפטית [סעיף 18 לחוות דעתה של
5 כבוד השופטת ט' שטרסברג כהן בעניין חן והאסמכתאות הנזכרות שם]. תקנת הציבור הינה
6 המכשיר המשפטי, אשר באמצעותו החברה מבטאת את "האני מאמין" שלה. מכשיר זה משמש
7 את החברה ליצור מסגרות נורמטיביות חדשות ולמנוע חדירה של הסדרים נורמטיביים בלתי
8 ראויים למסגרות הקיימות. תקנת הציבור הינה "החומה" אשר באמצעותה שיטת משפט נתונה,
9 בזמן נתון, שומרת על "ציפור נפשה" מפני הסדרים המבקשים לפגוע בה [סעיף 32 לחוות דעתו
10 של השופט א' ברק (כתוארו אז) בעניין אפרת, בעמוד 778; עוד ראה בעניין זה אצל שלו, בעמודים
11 510-511 וכן אצל פרידמן וכהן בהשתתפות עופר גרוסקופף, בעמודים 522-528]. היקפה, תוכנה
12 וטיבה של תקנת הציבור נקבעים באמצעות איזון ראוי בין הערכים והאינטרסים
13 המתנגשים. איזון זה נקבע על-פי המשקל היחסי של הערכים והאינטרסים המתחרים
14 בגדריו של המשפט הפרטי [ראו למשל: ע"א 245/85 אנגלמן נ' קליין, פ"ד מג(1) 772,
15 785 (1989) סעיף 4; ע"א AES System Inc 6601/96. נ' סער, פ"ד נד(3) 850, 861
16 (2000) סעיף 8; עניין רקנט, בעמוד 363 סעיף 37]. במסגרת האיזון כאמור אחד הערכים
17 החשובים שיש לכבדם הוא האוטונומיה של הרצון הפרטי של הצדדים, ממנו נגזר עקרון
18 חופש החוזים, במובן זה שיש לתת משקל משמעותי ותוקף להסכמה שגיבשו ביניהם
19 הצדדים לחוזה, שכן חוזים יש לקיים. היסוד לעקרון זה הוא כי רצונם של הצדדים
20 יוגשם בדרך כלל כאשר המציאות היא פרי מימוש בחירותיהם האישיות ולא תוצר של
21 התערבות חיצונית בידי גורם זר בדיעבד. ואולם, אל מול ערכים אלו יש להעמיד ולשקול
22 אינטרסים מתנגשים המבקשים לקבוע גבולות לחופש החוזים ולקיום החוזה ובגדרם
23 זכויות יסוד וערכים מוגנים נוספים ששמירתם חשובה לא פחות. תקנת הציבור היא
24 התוצאה המשוקללת המתבקשת מהאיזונים הפנימיים בין הערכים והעקרונות הבאים
25 בחשבון. חופש החוזים וקיום החוזה אינם ערכים מוחלטים כי אם יחסיים, ולכן יש
26 לאזנם אל מול ערכים מוגנים אחרים של שיטתנו המשפטית. תקנת הציבור היא אמת
27 המידה הקובעת את יחסיות הערכים ואת גבולות החוזים [שם, בעמוד 364 סעיף 37]"
28 ראו: ע"א 1966/07 עמליה אריאל נ' קרן הגמלאות של חברי אגד בע"מ [פורסם בנבו] (9.8.10)).
29
30 127. בענייננו, לא מצאתי כי ההסכמים סותרים את תקנת הציבור. נוכח הקביעות העובדתיות
31 והמסקנות המשפטיות שבפסק דין זה, אינני סבורה כי ההסכמים נוגדים את ערכי היסוד של מוסר,
32 צדק, וכיוצ"ב.
33
34 128. ראויים לציון דברי כב' השופט המנוח ח' כהן בע"א 682/74 יקותיאל נ' ברגמן, פ"מ כט(2) 757,
35 אשר דומה כי נכתבו על ענייננו כיום חרף הזמן הרב שעבר ממועד כתיבתם: "תקנת הציבור היא
36 בהרחבת חופש החוזים ולא בהגבלתו; בשמירה על קיום הבטחות והתחייבויות ולא בפתיחת פתח

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671-XXX נ' XXX ואח'

1 להפרתן. ועד שבית-משפט יבטל חוזה מפני תקנת הציבור, צריך חוש הצדק והיושר והמוסר
2 החברתי להתקומם מפני ביצועו".

3
4 129.משכך, דוחה אני את הטענה.

9 תרמית:

10
11 130.על אף העובדה כי טענת התרמית נטענה בעלמא, ללא כל ביסוס משפטי ו/או עובדתי, אתייחס להלן
12 לטענה.

13
14 131.הלכה מושרשת היא כי: "...את התרמית יש להוכיח על כל חלקיה ופרטיה, על כל תגיה
15 ודקדוקיה, ובדרגת שכנוע מן הגבוהות ביותר הידועות במשפט האזרחי..." (ראו: ע"א 292/64
16 משה כהן נ' ירמיהו אשד, פ"ד יט(1) 414 (1965)).

17
18 132.בע"א 2275/90 לימה חבי ישראלית לתעשיות כימיות בע"מ נ' רוזנברג, פ"ד מז(2) 605, 615, נקבע
19 כי: "...על הטוען טענת תרמית מוטל "נטל מיוחד באשר למשקל הראיות שעליו לערום בפני בית
20 המשפט". שכן, "הטלת אחריות בעולות התרמית מטילה אשם אישי" על הצד שכנגד. כן נפסק
21 כי "...על בית המשפט לבחון את הראיות בזהירות ובקפדנות" (ע"א 7456/11 מוריס בר נוי נ' מלחי
22 אמנון [פורסם בנבו] (11.4.13)).

23
24 133.לא שוכנעתי כלל ובפרט לא בדרגת שכנוע מן הגבוהות ביותר הידועות במשפט האזרחי, כי בוצעה
25 בענייננו תרמית על ידי הנתבעים.

26
27 134.בנסיבות אשר פורטו בפסק דין זה, לא מצאתי כי הוכחה תרמית. על כן, אני דוחה את הטענה.

28 29 הטענה בדבר חוזה בטל מכוח סעיף 96 לפקודת פשיטת רגל:

30
31 135.לטענת התובע, ההסכמים מהווים הענקה אסורה אשר לאור סעיף 96 לפקודת פשיטת רגל הם
32 בטלים ומבוטלים.

33
34 136.אין בידי לקבל את הטענה. ואבאר דבריי.

35
36 137.סעיף 96 לפקודת פשיטת רגל קובע כדלקמן:

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671 XXX נ' XXX ואח'

1 "96. (א) העניק אדם נכסים ונעשה פושט רגל לפני שעברו שנתיים מיום ההענקה, ההענקה בטלה
2 כלפי הנאמן.

3 (ב) העניק אדם נכסים ונעשה פושט רגל אחרי שעברו שנתיים ולפני שעברו עשר שנים מיום
4 ההענקה, ההענקה בטלה כלפי הנאמן, אם לא הוכיחו התובעים מכוח ההענקה כי בזמן
5 שנעשתה ההענקה היה המעניק כשר-פרעון של כל חובותיו בלי להיזקק לנכס הכלול בהענקה
6 וכי משנעשתה ההענקה עברה זכות המעניק באותו נכס לנאמן על ההענקה.

7 (ג) "הענקה", לענין סעיף זה – לרבות כל העברה, אך למעט הענקה –

8 (1) בשל נישואין ולפניהם;

9 (2) לטובת קונה או בעל שעבוד בתום לב ובתמורה בת-ערך;

10 (3) לאשת המעניק או לילדו או לטובתם, של נכס שהגיע למעניק אחרי נישואיו בזכות אשתו.

11 (ד) (בוטל).

12
13 138. נוכח מסקנתי לעיל, לפיה הדירה נמכרה לנתבעת בתום לב ובתמורה ראויה (ראו הרחבה לעיל בפרק
14 הדן בעילת העושק) אין מדובר בהענקה אסורה, לאור הסייג הקבוע בסעיף 96 (ג) (2) לפקודת
15 פשיטת רגל.

16
17 139. מכל המקובץ עולה: התובע לא עמד בנטל הראיה הכבד המוטל לשכמו להוכחת הפגמים החמורים
18 בכריתתם של ההסכמים.

19
20 140. על כן, התביעה לביטול הסכמים- נדחית.

21
22 141. ייאמר כי לאור התוצאה, מתייתר הדיון בטענת הנתבעים בדבר אי צירוף צדדים דרושים לתביעה
23 (סעיף 72 לסיכומיהם).

התביעה הנזיקית:

24
25
26
27 142. להלן אדון בכל אחת מעתירותיו של התובע במסגרת התביעה הנזיקית.

העתירה לחייב את הנתבעת לשלם תשלומים שלטענת התובע הוא שילם במהלך הנישואין:

28
29
30
31 143. דין העתירה- דחייה. דרישתו של תובע להתחשבנות בגין העבר, בגין ההתנהלות השוטפת במהלך
32 הנישואין, עומדת בניגוד להלכה הפסוקה, לפיה אין עורכים התחשבנות באשר להוצאותיהם
33 המשותפות של מי מבני הזוג במהלך מערכת היחסים הזוגית, ובפרט הוצאות שוטפות בעבור התא
34 המשפחתי (ראו: תמ"ש (ת"א) 15-02-14157 ד. פ נ' א. א [פורסם בנבו] (26.12.16), תמ"ש (טבי)
35 15754-12-09 מ.ת. נ' א.ר. [פורסם בנבו] (20/1/2012), תמ"ש (קריות) 1501/08 פלוני נ' אלמונית
36 [פורסם בנבו] (15/9/2009)).

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671 XXX נ' XXX ואח'

- 1
2 144. כבר נפסק כי נדרשת פעולה אקטיבית – לתבוע את המגיע מכוח הסכם. זאת לא עשה התובע משך
3 כ-17 שנה (ראו דברי התובע בדיון מיום 26.4.17 בעמ' 58 בשורות 23-24: "... חייתי עם הנתבעת
4 אז 17 שנה בשלום ובאהבה ובאושר..."). התובע העיד בדיון מיום 2.7.17 כי לא דרש מהנתבעת
5 החזר כספים במהלך הנישואין, כדבריו (בעמ' 69 בשורות 10-4)
6 **ש. איפה הדרישה שלך מהנתבעת ב- 2005 לשלם לך משהו? הייתה כזו דרישה?**
7 **ת. אני והנתבעת היינו נשואים.**
8 **ש. הייתה דרישה?**
9 **ת. בוודאי. אני והנתבעת... היא עזבה לXXX כי היה לנו מחלוקת כספית שבה ביקשתי ממנה
10 להחזיר לי את כל התשלומים, לא את כל התשלומים, כמיטב יכולתה. כל התשלומים
11 שהבריחה מהחשבון הפרטי בינינו.**
12 **ש. אתה יכול להראות את הדרישה הזו?**
13 **ת. היא עזבה לXXX אפילו. היא מודה בזה.**
14 **ש. זה לטענתך.**
15 **ת. אני אראה לך**
16 **ש. את הדרישה.**
17 **ת. איזה דרישה? לא דרשתי ממנה כסף. הדרישה הייתה שאנחנו מתגרשים ועושים איזון
18 משאבים. כל מה שאני טוען עכשיו, בגלל כל המעשים שעשיתם לי והכנסתם אותי
19 למצוקה כלכלית, ידעתי רק ב- 2011, לקחתי רואה חשבון שיעיד פה במשפט והוא גילה
20 את כל הפרטים האלה. לא ידעתי עד 2011 את מה שאתם הייתם צריכים לדעת. לא ידעתי
21 את פירוש הפס"ד שהתקבל ב- 17/06.**
22 **ש. אתה אומר שנודע לך רק ב- 2011 שב- 2005 שילמת מיליון – 800 ודרשת מהנתבעת משהו.**
23 **ת. לא אמרתי שדרשתי מהנתבעת.**
24 **ש. אז לא דרשת מהנתבעת?**
25 **ת. מהנתבעת דרשתי ב- 2005... קודם כל לא דרשתי...".**
26
27 145. התובע העיד בדיון מיום 2.7.17 כי סבר כי אין התחשבנות בין הצדדים במהלך הנישואין, כדבריו
28 (בעמ' 78 בשורות 29-31): "...חשבתי שהיא אוהבת אותי, שיש בינינו חובות שלא צריך לחשוב
29 מי חייב למי. אנו תא משפחתי אחד, מביאים כסף ומכסים חובות..." (ההדגשה שלי- ש.ב.).
30
31 146. זאת ועוד, יש לדחות העתירה גם מטעמים של שיהוי והתיישנות (ראו פסק דינו המקיף של כב' השי'
32 ארז שני בתמ"ש (ת"א) 14157-02-15 לעיל).
33
34 147. זאת ועוד- התובע לא הוכיח את מימון הסכומים הנטענים, וכל הטענות נטענו ללא כל ביסוס
35 עובדתי.
36

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671 XXX נ' XXX ואח'

148. נוכח כל האמור והמפורט, אני דוחה את עתירת התובע לחייב את הנתבעת לשלם תשלומים שלטענת התובע הוא שילם במהלך הנישואין.

העתירה לחייב את הנתבעת לשאת במחצית החובות של התובע ותשלומים ששילם לנושים בעת החתימה על ההסכמים ובסמוך לכך:

149. לאור התוצאה (ההסכמים ברי תוקף) הרי שנוכח סעיף 7 לתוספת להסכם הממון (בו הוסכם כי התובע לבדו, יהיה אחראי לבדו לסילוק חובותיו שנצברו ערב חתימת ההסכם) יש לדחות את עתירת התובע לחייב את הנתבעת לשאת במחצית החובות.

כספי ירושת אביו של התובע:

150. לטענת התובע, בשנת 2004 נפטר אביו המנוח והוא הוריש לו סכום של \$125,000 דולר. על פי הסיכום בינו לבין הנתבעת, סכום זה הוזרם לקופה המשותפת, בשל הצורך לממן את חייהם המשותפים בשל הגירעון בפסטיבל "XXX" שלגביו התנהלו הליכים משפטיים. לשיטת התובע, הוא והנתבעת סיכמו כי מדובר באופן זמני עד שהמצב הכלכלי ישתפר ואז הוא יקבל את מלוא הסכום בחזרה. סכום זה לא הוחזר ועד כן עותר התובע להורות לנתבעת לשלם לו מחצית מהסכום צמוד למדד ונושא ריבית מחודש 8/04 היינו סך של 699,741 ₪ (ראו: בעמ' 16 לסיכומי תחת הכותרת: "ירושה").

151. אני דוחה את עתירת התובע לעניין כספי הירושה. ואילו טעמיי:

152. סעיף 5 (א) לחוק יחסי ממון בין בני זוג קובע כדלקמן:

5. (א) עם התרת הנישואין או עם פקיעת הנישואין עקב מותו של בן זוג (בחוק זה – פקיעת הנישואין) זכאי כל אחד מבני הזוג למחצית שוויים של כלל נכסי בני הזוג, למעט –
1. נכסים שהיו להם ערב הנישואין או שקיבלו במתנה או בירושה בתקופת הנישואין;...

153. לכאורה, מהוראת הסעיף עולה כי כספי ירושה אינם נכללים במסגרת האיזון. עם זאת, נפסק כי הסעיף קובע חזקה ראשונית, כי כספי ירושה לא יהוו חלק מבסיס האיזון. ברם, חזקה זו ניתנת לסתירה מכוחו של חוק ספציפי זה או אחר (ראו: פסק דינו של כב' השופט ויצמן בתמ"ש (כ"ס) 22780/05 ת. ד. נ' י. ד. [פורסם בנבו] (11/07/2007)). חוק רלבנטי לעניין כספים וזכויות בחשבון בנק הוא חוק המטלטלין, התשל"א – 1971, כאשר סעיף 9 שבו קובע חזקה סטטוטורית לפיה: "חלקיהם של כל אחד מהשותפים במיטלטלין, חזקה שהם שוויים" (ראו: תמ"ש (טב') 56045-10-10 ע.ש נ' ש.ש. [פורסם בנבו] (25.1.12)).

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671-XXX נ' XXX ואח'

154. בענייננו, לטענת התובע, כספי ירושת אביו הוזרמו לקופה המשותפת. ראו בעמ' 16 לסיכומיו, כמפורט לעיל. ראו גם: דבריו בדיון מיום 26.4.17 (בעמ' 62 בשורות 15-18): "...אני והנתבעת היינו אז יחידה כלכלית אחת. מעולם לא הפרדנו בתודעה שלי וגם בתודעה של הנתבעת את ההפרדה שהיינו מחוייבים לעשות מתוקף הסכם הממון הראשון. פנינו היו לחיים משותפים ולכן כל הסיפור שאתה מספר לי לא היה חשוב בכלל. אני נתתי את הירושה של אבא שלי בסך חצי מיליון ₪ שניתן לי אז. ד"א- אז היה לי 2.5 מיליון ₪ בחשבונות הבנקים. היה לי הון מעבר לדירה. גם זה צריך להאמר".
מדבריו אלו של התובע אני למדה כי הייתה לו כוונה לשתף את הנתבעת בכספי הירושה.

155. משכך, עצם העובדה שכספי הירושה הוזרמו לקופה המשותפת מלמדת שהתובע ביקש להטמיעם בכספים המשותפים לצדדים. מובהר כי עם הזרמת הכספים על ידו לקופה המשותפת, לא ניתן עוד לראות את הכספים ככספו שלו, אלא ככספם המשותף של התובע והנתבעת, כל עוד לא הוסכם ביניהם אחרת לגבי אותו סכום. על הטוען להסכמה אחרת- עליו הראיה (ראו לעניין זה: ע"א 655/89 מטלון (כץ) נ' כץ, פ"ד מה(3), 845, 849-850 (1991), פרופ' שיפמן במאמרו, "ואף על פי כן – שיתוף נכסים" משפטים, תשנ"ה – תשנ"ו, כ"ו 399, 406-404). בנדון, התובע לא הוכיח כי הוסכם אחרת ביניהם, לא הוצגה כל ראיה המעידה על הסכמה אחרת, למעט דברי התובע בלבד. התובע העיד על כך בדיון מיום 25.1.18 (בעמ' 157 בשורות 21-23):
"ש. מפנה לסעיף 15.4 לתצהירך. לענין הירושה שירשת מאביך המנוח. בסעיף 15.4.2 ואני מקריא. יש לך תיעוד כתוב של הסיכום או שזה בעל פה. ת. כל הדברים ביני לבין הנתבעת היו בעל פה למעט הסכמים שנחתמו בכתב".

156. בנסיבות אלו, אני דוחה את עתירת התובע להורות לנתבעת לשלם לו סך של 699,741 ₪.

דירת XXX:

157. לאור התוצאה (ההסכמים ברי תוקף) הרי שיש לדחות את עתירת התובע לחייב את הנתבעת לשלם לו מחצית משווי דירת XXX. הוא הדין באשר לעתירתו באשר לריהוט והציוד בדירה (ראו: סעיף 6 לתוספת להסכם) ולתשלום שכר דירה. למעלה מן הצורך, כנטען על ידי הנתבעים (סעיף 109 לסיכומיהם) הסכומים הנתבעים לא הוכחו. יתרה מזאת, התובע אף לא עתר למינוי שמאי כמומחה מטעם בית המשפט.

158. לעניין הריהוט המשרדי, לא בוססה כל תשתית (לא עובדתית ולא משפטית) לחיוב הנתבעים במחצית משווי המיטלטלין בקניון.

נזקים ישירים ועקיפים לא ממוניים:

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671-07 XXX נ' XXX ואח'

159. לאור התוצאה (ושעה שנקבע כי הנתבעת לא "ברחה" מהתחייבויותיה, כנטען על ידי התובע בעמ' 17 לסיכומיו) נשמט הבסיס מתחת ליסודות התביעה הנזיקית, ואני דוחה אותה.

הוצאות ההליך:

160. הלכה היא כי "כעניין שבעיקרון, וכנקודת מוצא, יש לפסוק לבעל הדין שזכה בדינו הוצאות ריאליות, כלומר ההוצאות שהוציא בפועל או שהתחייב להוציא. עם זאת זוהי נקודת מוצא בלבד. אין היא נקודת סיום, שכן על היושב בדין לבחון את שיעור ההוצאות הנטען ולבדוק אם מדובר בהוצאות סבירות, מידתיות והכרחיות לניהול ההליך בהתחשב בכלל נסיבות העניין" (ראו: ע"א 2617/00 מחצבות כנרת (שותפות מוגבלת) נ' הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, נצרת עילית, פ"ד ס(1) 600).

161. עוד נפסק כי במסגרת הבחינה האובייקטיבית של סבירות הוצאות המשפט הריאליות של בעל הדין שזכה, ואלו הם:

- א. התעריף המינימלי אינו משמש בדרך כלל אמת מידה לקביעת הוצאות משפט. הוא רף תחתון.
- ב. התנהגות הצדדים להליך, ובכלל זה דרך ניהול ההליך.
- ג. הסעד המבוקש או היקף הסכום השנוי במחלוקת.
- ד. מורכבות התיק ואת הזמן שהושקע בהכנתו.
- ה. חשיבות העניין לבעלי הדין (בחינת "האינטרס הרטרופקטיבי" של הצדדים להליך).

אין מדובר ברשימה סגורה של שיקולים. יש לבחון כל מקרה על פי נסיבותיו (ראו: ע"א 2617/00 לעיל).

162. במקרה שלפניי, בבואי לקבוע את שיעור הוצאות ההליך, יש ליתן משקל לעובדות הבאות:

- א. משך הזמן בו התנהל ההליך (למעלה מ-12 שנים).
- ב. בראשית ההליך, התובע נמנע מלעדכן את בית המשפט אודות הליכי פשיטת הרגל, ורק בעקבות בקשת הנתבעים מיום 24.11.09, צורף הכו"ר להליך בהחלטתי מיום 6.12.09.
- ג. לאור התנהלותו הדיונית של התובע, הושהה ההליך פעמים רבות ועוכב- על פי החלטת בית המשפט המחוזי מיום 9.5.12, ניתן היתר לתובע לנהל את ההליך דנן, בכפוף לצירופו של בנק XXX לתובענה כתובע מייצג. בהחלטתי מיום 8.7.12 הוריתי על הגשת כתבי טענות מתוקנים, וזאת בהמשך להחלטת בית המשפט המחוזי. מובהר כי לא התבקש ולא הותר תיקון אחר ונוסף לתיקון האמור לעיל, אולם התיקון שבוצע בפועל בכתב התביעה המתוקן מיום 29.11.12

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671 XXX נ' XXX ואח'

- 1 היה הוספת הנתבע כנתבע, ואילו הבנק לא צורף כתובע מייצג לתובענה. בנוסף, הוספו סעדים
2 שלא הופיעו בתובענה המקורית. בעקבות כך, ולאור הודעת ב"כ בנק XXX מיום 12.2.12 על
3 רצון הבנק לבטל הערבות (צורפה לתיק ביום 18.2.13) בהחלטתו מיום 19.2.13 בית המשפט
4 המחוזי השהה את ההיתר לנהל את ההליך דנא (ההחלטה צורפה להודעת התובע מיום
5 20.2.13).
- 6 משכך, אין חולק כי לאור התנהלותו הדיונית של התובע, הושהה ההליך פעמים רבות ועוכב
7 באופן בלתי סביר.
- 8
- 9 ד. התנהלותו הדיונית של התובע הביאה להימשכות ההליך באופן בלתי סביר- כך, כמפורט לעיל,
10 על פי החלטתי מיום 8.7.12 על התובע היה להגיש כתב תביעה מתוקן תוך 45 יום. בפועל כתב
11 התביעה המתוקן הוגש ביום 29.11.12, קרי למעלה מ-4 חודשי איחור.
- 12 יתר על כן, כנסקר לעיל, ביום 23.7.15 ניתנה החלטתי לפיה על התובע לשערך את רכיבי כתב
13 התביעה, כספית- נזיקית נכון למועד הגשתה, וכן לציין בכותרת התביעה את סכומה, כל זאת
14 תוך 45 יום. רק ביום 22.3.16, 5 חודשים לאחר מכן, הגיש התובע מסמך שכותרתו "שיערוך
15 סעיפי כתב התביעה". רק ביום 28.3.16, ולאחר שהוגשה תגובת הנתבעים מיום 23.3.16
16 (במסגרתה נטען, בין היתר, כי התובע לא פעל כפי האמור בהחלטה מיום 3.7.14) הגיש התובע
17 כתב תביעה משוערך, כנדרש.
- 18 בנסיבות אלו, אני קובעת כי התנהלותו הדיונית של התובע הביאה להימשכות ההליך באופן
19 בלתי סביר לכל הדעות.
- 20
- 21 ה. התובע תיקן את כתב התביעה 4 פעמים במהלך ההליך דנן: כתב תביעה מתוקן מיום 29.11.12,
22 כתב תביעה מתוקן מיום 24.4.14, כתב תביעה מתוקן מיום 22.3.16 ("שערך סעיפי כתב
23 התביעה"), וכתב תביעה מתוקן מיום 28.3.16. אך ברור הוא כי הדבר הצריך את הנתבעים
24 בהגשת כתבי הגנה מתוקנים/התייחסות לנטען, ויש ליתן על כך את הדעת (בשים לב להחלטתי
25 מיום 3.7.14 לפיה קבעתי כי לאור הצורך שנוצר בהגשת כתב הגנה מתוקן, חייבתי את התובע
26 בהוצאות הנתבעים בסך של 2,500 ₪).
- 27
- 28 ו. התובע בחר לייצג את עצמו בהליך (לאחר שנעתרתי לבקשתו של עו"ד XXX לשחרור מייצוג
29 בהחלטתי מיום 7.12.14) וזאת חרף המלצותיי החוזרות ונשנות לפנות לקבלת ייצוג משפטי
30 (ראו: החלטות מיום 7.12.14, מיום 23.7.15 ומיום 6.7.16). מצב דברים זה, לפיו התובע ייצג
31 את עצמו, הביא במקרה דנן לתוצאה של סרבול ההליך, בזבוז זמן שיפוטי וזמנם של הנתבעים
32 ובא כוחם, הימשכות ההליך, ומטבע הדברים גם להוצאות נוספות שלא לצורך לנתבעים.
- 33 במהלך הדיונים, התובע טען טענות בלתי ברורות, ולא קוהרנטיות, עד כי הדבר הקשה על
34 ניהול ההליך. לשם הדוגמא, ניתן למצוא בתיק מסמך שכותרתו: "חקירה חוזרת של עצמי"
35 שהוגש על ידי התובע ביום 22.2.18, מסמך בהיקף של 4 עמודים, אשר יש בו כדי ליתן ביטוי
36 לבעייתיות הגלומה בייצוגו של התובע את עצמו.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671 XXX נ' XXX ואח'

- 1
- 2 . ז. התובע העלה טענות בלתי רלבנטיות להליך ולסעדים אשר התבקשו במסגרתו. דוגמא לכך
- 3 הינה בקשתו לזימון עדים מיום 28.12.16 במסגרתה עתר לזמן את כב' הש' XXX. בהחלטתי
- 4 מיום 16.1.17 ניתנה לתובע אפשרות להגיש שאלות בכתב אשר ייבחנו על ידי וככל שיימצאו
- 5 ראויות, אקבע בהחלטה נוספת אופן הגשת התשובות. ביום 31.1.17 הגיש התובע שאלותיו.
- 6 ביום 21.12.17 ניתנה החלטתי במסגרתה קבעתי כי השאלות נוגעות לסכסוך בין התובע לבין
- 7 כב' הש' XXX ואין להן כל רלבנטיות לתובענה התלויה ועומדת בפניי. אי לכך, הבקשה
- 8 נדחתה. מדובר בדוגמא אחת להתנהלותו הדייונית של התובע אשר איגדה בחובה, בין היתר,
- 9 גם העלאת טענות בלתי רלבנטיות להליך, והביאה לבזבוז זמן שיפוטי יקר, אשר ניתן היה
- 10 להקדישו למתדיינים אחרים, בפרט במצבה הנוכחי של מערכת המשפט העמוסה לעיפיה.
- 11 דוגמא נוספת להתנהלות זו הייתה חקירתו הראשית של העד רואה החשבון ועו"ד מר XXX
- 12 בדיון מיום 24.12.17 במהלכה התובע ביקש להשלים את חקירתו הראשית בהתייחס
- 13 לאירועים שקדמו למועד הגשת התצהיר ושהינם בלתי רלבנטיים להליך דנא (ראו לעניין זה
- 14 החלטתי שניתנה בדיון בעמ' 104 בשורות 6-1).
- 15
- 16 . ח. טענות רבות הועלו על ידי התובע בעלמא ללא כל תימוכין. כך, לדוגמא: התובע טען כי במהלך
- 17 10/07 עד 2/08 הוא והנתבעת ניהלו מו"מ והגיעו להסכם מתווה לפתרון המחלוקת הכלכלית
- 18 רבת השנים ביניהם בדרך של שלום מחוץ לכותלי בית המשפט, ועתר לקבוע כי הנתבעת הפרה
- 19 הסכם פשרה חתום (סעיף 7.6-7.7 לסיכומיו מיום 3.6.18). בפועל, התובע לא הגיש לבית
- 20 המשפט הסכם פשרה חתום על ידו ועל ידי הנתבעת. הנתבעת בחקירתה בדיון מיום 15.4.18
- 21 הכחישה קיומו של הסכם פשרה וחתמתה על הסכם פשרה (ראו: בעמ' 184 בשורות 16-31
- 22 ובעמ' 185 בשורות 1-19). בנסיבות אלו, בהעדר הצגתו של הסכם חתום לבית המשפט, לא ניתן
- 23 כלל להידרש לטענת התובע לעניין זה, קל וחומר להיעתר לעתירת התובע לקבוע כי הנתבעת
- 24 הפרה הסכם זה. דוגמא נוספת היא טענתו של התובע לפיה הנתבע מונה כמנהל עיזבון לעיזבון
- 25 המנוחה XXX (אמם של הנתבעים). טענה אשר הוכחה על ידי הנתבעים כלא נכונה (ראו: נספח
- 26 G לנ-2- צו קיום צוואת XXX ז"ל). דוגמא נוספת היא טענת התובע לפיה הנתבעים פנו לכל
- 27 הבנקים במטרה לפגוע באשראי שלו, טענה אשר נטענה בעלמא ללא כל ביסוס ותימוכין.
- 28
- 29 . ט. במהלך חקירותיו, פעמים רבות התובע לא השיב על שאלות שנשאל (ראו: חקירתו בדיון מיום
- 30 26.4.17 בעמ' 59 בשורה 26: "אני לא הולך לענות...", ובדיון מיום 2.7.17 בעמ' 80 בשורה 17:
- 31 "...לא רוצה לענות מה היה לנתבעת...", ובדיון מיום 24.12.17 בעמ' 114 בשורות 20-21,
- 32 והחלטתי שניתנה לאחר מכן בשורות 25-29 לפיה העד ישיב על השאלה, ובדיון מיום 25.1.18
- 33 בעמ' 131 בשורה 31: "...אני לא צריך לתת הסברים על הנתבעת"). כמו כן, התובע השיב באופן
- 34 בלתי ענייני על שאלות שנשאל (מהשאלות פיתח נושאים רבים ובלתי רלבנטיים להליך, ראו
- 35 לדוגמא דבריו בדיון מיום 25.1.18 לפיהם: "XXX... אחראית לגירושין האלה" בעמ' 132
- 36 בשורה 14). בהתנהלותו זו, הביא התובע להימשכות חקירתו הנגדית שלא לצורך. יוטעם כי

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 07-16671 XXX נ' XXX ואח'

1 חקירתו הנגדית של התובע התקיימה במשך 4 ישיבות הוכחות (בחלקן יחד עם עדים נוספים)
2 במועדים: 26.4.17, 2.7.17, 24.12.17, 25.1.18. מטבע הדברים הדבר הביא להימשכות ההליך
3 מעבר לסביר.

4
5 י. התובע עלב בנתבעים וב"כ במהלך הדיונים והתבטא כלפיהם באופן בלתי ראוי ובלתי מכבד
6 שאין מקומו בבית המשפט. ראו: בדיון מיום 2.7.17 בעמ' 79 בשורה 16: "...אני מבקש
7 שתפסיק לשאול את השאלות המטומטמות האלה", ובדיון מיום 25.1.18 בעמ' 158 בשורה 12:
8 "...כל השאלות שלך לא מקצועיות... (והתנצל על כך)". ראו גם: בדיון מיום 24.12.17 בעמ'
9 112 בשורות 3-4. בנוסף, בדיון מיום 25.1.18 בעמ' 138 בשורות 1-2: **"...השטן במערכת הזאת**
10 **זה האדם המעוות הזה שיושב פה ושעשה את כל הרע. הוא השפיע על אבא שלו. אני מתכוון**
11 **לנתבע..."**. ראו גם: בדיון מיום 25.1.18 בעמ' 140 בשורות 26-27. כמו כן, בדיון מיום 15.4.18
12 בעמ' 182 בשורה 31 כינה את הנתבעת: "את נוכלת", וחזר על הדברים בעמ' 183 בשורה 5
13 (והתנצל על כך בהמשך).

14
15 יא. כמו כן, במהלך חקירתו, התובע השיב תשובות שונות לאותן השאלות. כך, לדוגמא: כאשר
16 נשאל בדיון מיום 26.4.17 האם יש ברשותו חו"ד שמאי לעניין שווי הדירה שהוא טוען לו,
17 השיב תחילה כי יש ברשותו חוות דעת של שמאים קודמים והוא הגישן לבית המשפט (בעמ'
18 59 בשורות 27-32). ואילו בהמשך חקירתו, כאשר נשאל על כך שוב, השיב בשלילה שאין לו
19 חוות דעת שמאית (בעמ' 60 בשורות 15-19). בדיון מיום 2.7.17 שב וטען התובע כי יש ברשותו
20 חו"ד שמאי (בעמ' 65 בשורות 10-11). מדובר בדוגמא אחת בלבד מיני רבות להתנהלותו זו של
21 התובע במהלך ההליך.

22
23 163. אין חולק כי התנהלותו הדיונית של התובע, כמפורט לעיל, איננה ראויה, בלשון המעטה, ומחייבת
24 פסיקת הוצאות ריאליות, תוך התחשבות בשיקולים אשר נסקרו בפסיקה ושמנתי לעיל, ובעובדות
25 שפורטו לעיל. משכך, אני מחייבת את התובע לשלם לנתבעים הוצאות משפט בסך של 30,000 ₪.

סוף דבר:

26
27
28
29 164. לאור כל האמור והמפורט בפסק הדין, הנני קובעת כדלקמן:

30 א. התביעה נדחית.

31 ב. התובע ישלם לנתבעים 1-2 הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך כולל של 30,000 ₪ בצירוף מע"מ
32 כחוק, אשר ישולמו תוך 45 יום, שאם לא כן יישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק עד לתשלום
33 המלא בפועל.

34
35 המזכירות תמציא העתק פסק הדין לצדדים ותסגור התיק וכן את התיק הקשור (תמ"ש 07-16672).

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 16671-07 XXX נ' XXX ואח'

1

ניתן היום, י' טבת תש"פ, 07 ינואר 2020, בהעדר הצדדים.

שושנה ברגר,
שופטת בכירה

2

3